

Георги
Милев

гЛОСИ
БИБЛИОТЕКА

10 МИНУТИ

Георги Милев

Десет минути

Арс, Благоевград,
2009 г.

Съдържание

Днес е Коледа, а вчера беше Великден	3
Назначението	8
Стъкларски магазин за слонове	17
От позицията на силата	21
Както се бяхме разбрали	26
Осъзнати сънища	32
Там	47
Коледен обяд	50
Десет минути	53
Майорът	62
Къща край реката	67
Случка с борче и момиче	71

ISBN 978-954-9857-21-4

© Георги Милев, 2009 г.

Редактор: Ваня Константинова

Корица и библиотечно оформление: © Огнян Георгиев

Тираж 300.

Формат 32/70/100.

Печатни коли 7,5.

© “Библиотека “Глоси” се публикува

под общата редакция на Валентин Дишев

Днес е Коледа, а вчера беше Великден

Болен съм. Не знам диагнозата, по-лошото е, че дори и лекарите не я знаят. Според мен е някаква дисфункция на определен дял в мозъчната кора (вероятно – с размер на лешник или дори върха на карфица – в мозъка важните зони са с такива размери) – та, както казах, тази дисфункция или нарушение е свързано с темпоралния лоб, там, където мозъкът отговаря за времето. Лекарите – и те не са виновни, т.е. виновни са, но не много, тъй като аз съм ужасен пациент. Но, за да не внасям повече объркване, нека поясня.

Ето, за това говоря – започнах да разказвам през октомври, а сега е май. Ясно си спомням, валеше дъжд, преминаващ в сняг, а сега цъфтят вишните. Но беше снощи, честна дума. Преди двадесет и четири часа, сигурен съм, дори пижамата е същата... я-аа, не е, друга е. И календарът – и той е от следващата година, и ето, съвсем правилно е прелистен на съответната дата. Обаче е факт, че вчера беше 29-ти октомври, по дяволите, точно така е – докато днес е 19-ти април!... Но, преди да е станало пак октомври, да поясня.

Добре, нека днес е 10-ти август, нека утре да заминавам на море – виждам, че жена ми е стегнала багажа и дори е успяла да заспи – изобщо не ме интересува. Болестта ми се състои именно в това: пуша една цигара “Марлборо” на балкона преди да заспя (имам наложено вето да пуша вкъщи), гледам си, значи, към градинката, виждам как люляците цъфтят и разпръскват

аромата си, лягам си, прехвърлям наум задачите за утрешния ден (среща в девет и половина с кредиторите, в десет и половина с корпоративен клиент, обяд със същия клиент в един-нула-нула, в два и петнадесет в арбитражния съд – бивш колега иска да съди фирмата – в четири среща с нови клиенти, в седемнадесет оперативка) и си заспивам блажено. Няма как да не е блажено, защото съм убит. Така-а-а. Събуждам се обаче сутринта, излизам по навик на балкона, за да видя какво е времето (не вярвам на метеоролозите) и – ха! – навън вали сняг! На ей такива парцали! Връщам се на пръсти, поглеждам календара – ми да, деветнадесети декември! Отивам в трапезарията, мирише на кафе и препечени филийки (както вчера сутринта, както винаги), жена ми се усмихва, както винаги, и сядам внимателно на моя стол, съвсем същия, на съвсем същото място, където го оставих снощи. Питам я днес коя дата е, тя ми отговаря да не се правя на смахнат, защото много добре знам, че е деветнадесети декември и че след шест дни е Коледа. Сега ясен ли съм?

Ето днес е Коледа, а, ако си спомняте, вчера беше 10-ти август и щях да заминавам на море. Казах ли ви! Това е то, темпоралният ми лоб нещо куца. Лекарите – да, ходих, но и там същият проблем. Намерих най-добрия невролог – млад професор, светило на международно ниво – и той ме прегледа. Каза ми да му се обадя на другия ден за резултатите от изследванията и аз го направих. Досещате се, нали – оказа се, че са минали четири месеца, но за мен бяха 24 часа. Обадох му се на

другия ден, заклевам се! Подигравате ли ми се, крещи в слушалката той. Казвам ви, човекът е на ниво, най-добрият, какви ли не са му минали. Не, отговарям му, точно за това ви разправях. Вие не сте за мен, а за психиатър... и ми трясва телефона. Добре, психиатър – психиатър. Отивам, значи, след няколко дни на психиатър и след още няколко, както ме беше посъветвал, отново го посещавам в кабинета му... и какво да видя – некролог, моля ви се, некролог, на който пише, че е починал внезапно от инфаркт преди 6 (шест!) месеца! Дано не съм му го причинил аз, мисля си гузно, докато тичам към таксито, за срещата с инвеститорите.

Имам и друг проблем – децата ми имат само рождени дни. Броят на свещите върху тортата няма значение, всеки ден имат рожден ден и ги виждам все по-големи. Пардон, синът ми, който е по-малък, духа по-малко свещи, а дъщеря ми – повече. Тя, макар и по-рядко от рождените дни, има и разговори с мен, т.е. не точно разговори, а желание за такива. Всяка вечер ми казва, че иска да говорим за нещо, но не го прави и, вместо това, на следващата пак ми казва същото, че искала утре нещо да говори с мен. Как да стане, като не си прави труда, само с желание не може да има разговор, знам го от работата (Ха, откъде се взеха тези великденски яйца на масата?!).

Няма, а и не му е тук мястото, да изпадам в интимни подробности за отношенията с жена ми: имаше един период, преди доста време (три седмици или месец), когато правехме любов (или секс, сега така му викат)

всяка вечер; после обаче (около десетина дни) само спеше или пък ми се усмихваше сутрин над чашата си с кафе. А напоследък, от не повече от седмица, се е пристрастила в чупенето на чинии в пода, с неизменната реплика “не издържам повече”. И сигурно е права, с човек с такъв сериозен физиологичен дефект, едва ли ще е лесно. Никак даже.

По-лошото е, че болестта се усложнява, получава някаква друга разновидност. Обикновено с мозъчните заболявания е така, винаги са дегенеративни. За да съм ясен – все по-често ми се случва един и същи ден (най-често вчерашният) да съвпада с други дни. Пример: августовските (отпускарски) задръствания на изхода на магистралата със задръстванията по Коледа; спускане със ски и гмуркане в топлите води на морето; преговори в Париж и преговори в София; екскурзия в Египет и зимна ваканция в Кортина д’Ампецо. Ще се съгласите, че е абсолютно невъзможно точно тези събития да са се случили паралелно – някои заради времето, а други заради разстоянията. Ако бях лекар, още по-добре – учен, бих му намерил дефиниция, да речем “континуитативна паралелност при темпорална алинейност” или нещо подобно. Успокояващото е, че денят, днешният ден, като такъв, си е неизменен, цялостен и, така да се каже, единен.

Днес се пенсионирах, а вчера дъщеря ми се омъжи. Тогава бях на петдесет и девет (проверих, съвпада), а днес в службата твърдяха, че съм на шестдесет и седем. Може би са прави – когато се погледнах в

огледалото, забелязах, че черната ми коса е побеляла като сняг. Само за няколко дни. Вече не се учудвам на такива неща – както и на обстоятелството, че синът ми, който допреди седмица следваше в Германия, днес беше назначен на моето място. Е, сега поне ще имам време да се прегледам – даже си записах час за след два дни. И ще се опитам да затопля отношенията с дъщеря ми, която, кой знае защо, нещо е сърдита и не иска да ме кани на абитуриентския бал на това съкровище – внучката. А тя много, ама много, прилича на жена ми – от времето преди да се разболея.

Назначението

Сигурно е имало и други, но първият видим признак беше, че съседите, дори най-дистанцираните, започнаха да го поздравяват. Живееше с тях от 16 години в 12 етажен блок и първоначалните му опити да ги поздравява се бяха удавили в блатото на безразличието. Тогава го отдаде на обстоятелството, че е новодолец и че има две деца, бебе и тригодишен немирник, от които следваше да се очаква рев, плач, а защо не и семейни скандали между изнервени родители – което би сринало крехката постройка на тишината и установените отношения. Но ето че децата отраснаха, вече не беше новодолец, с жена си живееше ако не кротко, то поне тихо, и самата тя, вероятно от вродено лицемерие, предпочиташе да се усмихва при среща с тях... а промяна досега нямаше. Изненадата при новото статукво дойде от това, че всъщност ТЕ поеха инициативата. “Добро утро”, “Бяхте за 11-тия етаж, нали”, дори “Приятна вечер/ден”, изречено не къде да е, а в асансьора (там обикновено цареше угнетително мълчание, дори да се возеха шест души едновременно). Особено поразен остана от факта, когато един осемдесетгодишен дребен, но достолепен мъж с мустачки ала Пиночет – на всичкото отгоре, както бе научил, бивш генерал! – една вечер не само го изчака да се качи в асансьора (обикновено затръшваше вратата под носа му), не само я задържа отворена... но когато слезе на деветия етаж, където живееше, отрони сакралните думи (разбира се стегнато, по войнишки, с нисък

тембър): ”Желая ви приятна вечер”!

Вторият видим признак го жегна в службата, в голямата счетоводна къща, където работеше. За петнадесетгодишната си кариера, ако “кариера” може да бъде наречена работа, която мразиш, се беше преместил от отдел “малки” в отдел “средни предприятия”, едно незначително стъпалце и не искаше повече. Беше добър счетоводител и вършеше безропотно и точно работата си, т.е. осчетоводяваше хиляди фактури, разходни ордери, командировъчни и т.н., само че, като неособено амбициозен, не беше обект на интерес или интриги от страна на колегите, по-скоро стоеше в графа “безопасен, скучноват работохолик”. Последното бе донякъде лъжа, защото ако шефът си тръгнеше в пет, то нашият човек си тръгваше в пет и десет, въпреки че работното му време беше до шест. И така, една сутрин, приблизително по същото време, по което съседите започнаха да го поздравяват, шефката на отдела влезе в тихата му стаичка и каза с найочарователния си за студена жена, каквато всъщност беше, глас: “Ще дойдеш ли с нас да обядваме?”, разтегли устните си в усмивка и след като той от изненада и ступор бързо каза “Да”, затвори закачливо вратата. “Нас”, необходимо е да се уточни, означаваше тя, шефът на “големи предприятия” и самият Управител на фирмата, триумвират, който – неизменно и в непроменен състав – обядваше в близкия луксозен ресторант. За разлика от плебса, останалите служители, които посещаваха една близка пицария. Единствено шефът на отдел “малки предприятия и еднолични търговци”, възпълен мъж, не

обядваше, или ако го правеше, никой не знаеше къде; вероятно засегнат от надменността на триумвирата или защото спазваше някаква неефикасна диета.

Третият признак изскочи не от кой да е, а от жена му: тя, която по природа беше амбициозна и като такава прехвърляше амбициите си върху него, като го натоварваше с очаквания (добре де, набиваше му канчето, че не го е еня за въпросната кариера), внезапно престана да му натяква колко е инертен и как не издържа повече да живее с неудачник. Просто престана да говори, а иронията отстъпи на нещо като мъркане – един позабравен от него звук. Може би го очакваше секс? Едва ли, помисли си, но когато вечерта влезе в спалнята, беше шокиран от гледката, която го очакваше. Жена му беше облечена с най-тънката, най-червена и най-прозрачна нощница, с най-еротичните чорапи и поглед, които съпругът можеше да си представи...

Всичко накрая беше обобщено (мислех си да кажа “ясно”, но ще видите, че тази дума е неуместна) от репликата на един негов стар приятел, състудент, с висок пост в голяма банка, когото срещна на улицата съвсем случайно. Освен че беше по-любезен и бързаше по-малко от обикновено, след стандартните въпроси и от двете страни, последва смигване и репликата: “Честито назначение!” Сащисан, нашият герой не можа да реагира по никакъв начин, освен да отрони едно “Благодаря”; приятелят му го потупа по рамото (само че странично, приятелски, а не както досега – отгоре, покровителствено) и допълни “Винаги съм вярвал в твоите възможности, тъй

да знаеш!”, гледа го радостно няколко мига в очите, стисна ентузиазирано, до точката на обездвижване, триглавия мускул на ръката му и... се изпари.

След като се разделиха, тръсна глава и реши, че приятелят му нещо се е объркал, срещаха се толкова рядко, че вероятно е свързал някакво повишение на друг човек с него. Той и повишение? Това е смешно. А онзи използва думата назначение, нещо още по-невероятно...

Обаче още същата вечер, на два пъти, в асансьора (от страна на един доста дръпнат съсед, търговец на мед) и не къде да е, а вкъщи, в спалнята, след поредния невероятен секс с преродената му във фурия жена, чу същата дума, изговорена натъртено: “Честито назначение, комшу! Кога ще прием по уиски?” и “Много се радвам за твоето назначение, ех, не случайно се омъжих точно за теб, а не за оня нещастник, Лукчо” (Лукчо беше студентският прякор на Лукан Пъстров, състудента-банкер...). И на двамата не отговори нищо, само идиотски се усмихна... Дали не полудявам, помисли си по-късно, преди да заспи и колкото и да се убеждаваше в противното, пристъпи в съня с тази подтискаща мисъл.

*

Следващите дни, след като си взе пет дни платен отпуск, се отдаде на внимателно проучване и анализи. Съпостави поведението и промененото отношение на заобикалящите го към него, включително колегите и собствената му жена; опита да извлече информация (внимателно, без да разкрива картите си) от различни източници,

включително и чрез Гугъл; купи си книги с психологически тестове с цел да научи дали не страда от някакво раздвоение на личността (жена му се зарадва на тези книги, смигвайки му : “Заради новото назначение, нали? Страх ги е да не си откачалка!”). И стигна до извода, че всичко е наред, че е нормален и въпреки че не го съзнава и не е видимо с оглед на социалния му статус, той е назначен! Просто не можеше да бъде иначе!

Купи си нов, скъп костюм, нова вратовръзка, италиански обувки с необичайния дизайн на индианско кану, нов куфар и нова кола (спортна) на лизинг. Извика ремонтна фирма, която преобрази апартамента светкавично, за две седмици, с нечувана отстъпка от цената (Шефът на фирмата, очевидно дребна душа, измърмори нещо в смисъл, клиенти като Вас, господин Господинов – това беше фамилията му – са безплатна реклама, ще позволите да Ви направя тази отстъпка, нали). Заведе жена си на скъп ресторант, резервира почивка на остров Пукет и... се върна на работа.

“Стилен костюм, поздравления за отличния вкус”, посрещна го секретарката, като се изправи зад кръглото бюро; той забеляза, че е с необикновено къса пола и дългите ѝ крака се извиват предизвикателно като змии. “Вече имате ново работно място, Управителят се погрижи”, продължи да се усмихва тя. “Отивате в кабинет номер две, изместиха шефа на “Големи предприятия” в номер три. Така че, сега сте непосредствено до неговия. Да не забравя, Управителят ме помоли да ви предам да му се обадите, когато дойдете на работа. Приятен

ден, господин Господинов!”

Когато го видя да влиза, управителят на фирмата стана пъргаво и го посрещна. “Сядайте, Господинов, настанивайте се. Желаете ли едно кафе? Има цяла каничка. С мляко ли да бъде?”. Господинов несигурно седна на белия кожен диван. “Ще бъда директен. С оглед на новия ви статус... имам предвид назначението... съзнавам, че времето ви ще бъде ограничено заради големите отговорности. Но не бих искал да ви изтърва като специалист. Затова ще си позволя да ви предложа да станете Главен експерт на фирмата, един вид супервайзер. Ще надзиравате това, което правят тези... кхм, нехранимайковци и... това е.”

“В какво ще се състои работата ми? – попита Господинов.

“Ами на практика... няма да имате такава” – наля му кафе шефът, приклякайки смешно. После наля и на себе си и седна срещу него на фотьойла, както равен с равен. “Нали ви обещах да съм директен? Вижте, моите старци, имам предвид акционерите, искат на всяка цена да ви задържим тук, на каквато и да е формална длъжност. Подчертавам, формална. Заради имиджа на фирмата. Никой не може да си представи по-добра реклама за нас. Заплащането – за това не се притеснявайте, става въпрос за... (Господинов с мъка се сдържа да не подскочи от огромната цифра). Както виждате, съвсем малко по-ниска от моята, някакви си пет процента. И смятам, че е напълно заслужена, за нас наистина ще е чест... Приемате ли? Моля ви, кажете “да”.

След това събитията се развиха светкавично. Първо му се обадиха от банката, в която работеше Лукчо и му предложиха да го назначат в борда на директорите. Каза, че ще помисли, но без да се бави много, прие. След това го потърсиха от Съюза на лицензираните експерт-счетоводители, като, без да увъртат много-много, казаха, че тъй като Главният Секретар е в пенсионна възраст, смятат да издигнат кандидатурата му за тази длъжност, изборът щял да бъде формален. Между другото, успяха да го издирят някак от Ордена на Рицарите Темплиери и след седмица го обявиха за “Почитаем Рицар”, като същевременно беше посветен в звание “Заместник Велик Приор”; последваха ги от Ротъри клуб, където бе приет с одобрение. Заваляха още цяла дузина предложения за високи длъжности, някои платени, други не, всъщност повечето не. Само че той приемаше, вече не му се налагаше да мисли за пари. И накрая, като капак на всичко, му позвъниха от канцеларията на Президента на Републиката и го поканиха на среща със самия Президент. Президентът беше прям: искаше го за съветник, като след изтичане на мандата след една година смяташе да го предложи за свой наследник, издигайки кандидатурата му за изборите. “Следя Ви с интерес, точно Вие сте човекът, който ми трябва”, прокашля се държавният глава. Президентът беше в разрыв с партията, която го беше издигнала, обвиняваха го в популизъм и авторитаризъм. С оглед на високия процент на доверие (над 89), електоратът най-вероятно щеше да се вслуша в думите

на г-н Президента да избере посочения от него заместник. След съвсем кратко колебание, само след два дни, Господинов позвъни на директния телефон и каза “да”.

В цялата залисия, през следващите шест месеца забрави за назначението си, от което тръгна всичко. Освен ангажиментите, които, въпреки синекурния им характер, не бяха никак малко (трябваше да ходи на приеми, вечери, обеди, молитвени и немолитвени закуски, частни партита, да дава интервюта по регионални и централни радиа и телевизии), се сдоби с любовница, дамата със змийските крака от старата служба. Жена му знаеше, но нямаше нищо против, тъй като неизменно фигурираше на кориците на всички лайф-стайл списания, пък и тя си намери любовник, един много известен развей-прах, представящ се за шеф на модна агенция. Децата бяха изпратени в колежи в Швейцария и всичко вървеше по мед и масло. Докато в началото нашият герой от време-навреме се поглеждаше във венецианското огледало в огромния хол на новата им вила, в най-лъскавия квартал на града, и се чудеше дали това наистина е той самият или всичко е някакъв нелеп сън, впоследствие някак неусетно, прие, че той и общественият му имидж са едно и също лице и престана да си задава каквито и да било въпроси, извън текущите му задължения и наслади. В края на краищата той бе това, което е, а не някаква невзрачна сянка от миналото.

*

Една февруарска сутрин, след бурна нощ с любовницата си в стария апартамент (който беше задържал

като любовна квартира; жена му си имаше друг, недалеч отук), Господинов се протегна блажено пред вратата на асансьора и, все още усмихнат от горещите спомени, натисна бутона за повикване. Мина доста време преди кабинката лениво да спре пред него. Отвори и влезе. Забеляза, че вътре е генералът с мустаци ала Пиночет, стоеше в дъното в поза “свободно” и гледаше някъде в пространството. Забеляза освен това, как лека усмивчица набърчи горната, покрита с тънки мустачки, генералска устна. След което асансьорът се устреми надолу, с равномерния си безразличен ход, като само сменящите се бързо цифри на електронното табло показваха спада на нивото. Когато дойде “нула”, вратата се отвори и двамата, първо той, а после генералът, излязоха.

Качи се в спортната си кола и, миг преди да завърти ключа, нещо го прониза. Той се скова за няколко мига, а после се отпусна на седалката. Стоя така минута или две, със съзнанието, че това е краят.

Генералът не го беше поздравил.

Стъкларски магазин за слонове

Би трябвало да се предполага, по очевидни причини, че като собственик на стъкларски магазин не ми е особено приятно в моя магазин да влизат слонове. Всъщност обаче, това съвсем не е така. Като продавач с дългогодишна практика съм забелязал, че именно слоновете, като същества, осъзнаващи в пълна степен своята, нека я наречем, несръчност (обусловена от грамадния им ръст), са най-внимателните клиенти и, за разлика от другите посетители, причиняват най-малки щети. Изглежда невероятно, но е факт, който мога да подплатя със статистически данни. Например за миналата година, при жирафите-клиенти спрямо слоновете-клиенти, съотношението е 19:1 счупени при невнимание кристални сватбени чаши (от оловно стъкло) и, забележете, 50:1 при големи кристални вази, които стоят върху пода. За други клиенти, например хиените, средното съотношение е съответно 31:1 и, моля за внимание, при газелите достигаме до умопомрачителните 73:1! Дивите кучета динго са по-внимателни, там съотношението за щетите е 10:1, същото се отнася и за блатните елени, въпреки дългите им, разклонени рога.

Всъщност аз много харесвам слонове-клиенти и бих предпочел да имам повече от тях, защото те, макар и редки, са най-добрите купувачи. Веднъж престрашили се да влязат в магазина, без да се пазарят и без да подбират, правят най-големите поръчки, сякаш пазаруват на едро. Няма да е лъжа, ако кажа, че месечно ми трябва

не повече от три слона, за да покрия оборота; с другите клиенти, например степените лисици, направо бих фалирал, ако ще всеки ден дузина да влизат в магазина – те само обикалят, душат насам-натам, винаги искат стока, която в момента я няма, а ако все пак решат да купят една чаша за шампанско (забележете – една! Защо им е една чаша, та шампанското се консумира поне от двама!) и то от обикновено стъкло (простаци!) се пазарят и пазарят, докато не достигнат доставната цена!

Все пак имам проблем със слоновете-клиенти и той е психологически. Те, като изключително деликатни същества, които робуват на клишето „като слон в стъкларски магазин“, както вече споменах, рядко се осмеляват да влязат в моя голям и добре зареден обект. А когато вече са вътре, настъпва най-сериозната драма. Съзнавайки, че са слонове, те стоят неподвижно, а ако пристъпват, правят го внимателно, с прибран хобот и прилепнали уши, подобно на Гъливер в страната на лилипутите, ужасени, че могат да направят някоя беля. Опитвам се да ги успокоя и предразположа, като се преструвам, че не разговарям със слон, използвам израза „добър ден, господине“, вместо „добър ден, господин слон“, усмихвам се, обикалям из рафтовете, дори избирам по-отдалечени от входа витрини, за да ги накарам да ходят и да се отпуснат. Обаче не става. Те си мислят, че правя това от любезност, и когато им казвам (най-искрено), че се радвам на тяхното посещение, са недоверчиви и се притесняват още повече.

Един африкански слон напазарува от мен

миналата година и наистина се зарадвах, когато вчера сутринта го видях пред витрината отново. Излязох да го поканя, но той отказа. „Нали разбирате, аз съм слон и се притеснявам да влизам в стъklarски магазини, дори във Вашия. Мога ли да си поръчам нещо от тук?“ „В никакъв случай“, поклатих глава аз, „за мен е чест да влезете и да си изберете сам стоката, та аз имам над хиляда позиции!“. Той се съпротивлява още известно време, но аз бях непреклонно настойчив и най-накрая влезе. Не счупи нищо, напазарува така, както те пазаруват и ме помоли да излезем навън, за да си поговорим, както се изрази, „на спокойствие“. Излязох. „Благодаря ви, че ме допуснахте в магазина, вие сте толкова любезен“, каза той. „Аз, разбира се, пак ще дойда, но моля ви, нека да не влизам повече вътре.“ Проведохме дълъг разговор, посочих му статистическите данни, убедих го, че наистина обичам слоновете. Той се зарадва и поотпусна, дори размахна ушите и опашката си.

„Знаете ли, г-н слон, казах му аз, от какво най-много се притеснявам? От това, че когато казвам на вас или други като вас, че наистина сте добре дошли в моя магазин, вие си мислите, че го правя от любезност. Да, любезен съм, но наистина се радвам на вашето посещение, искрено желая да влизате и да пазарувате спокойно.“ „Знам това“ отвърна ми той, поглеждалки ме странично с голямата си око, „Поне за Вас знам, че е така“.

„Тогава?“ повдигнах вежди аз.

„Именно затова“, кимна той. Представете си ако

както сте загърбили вашия страх, направя нещо, например да съборя някой рафт със скъп порцеланов сервиз? Би било много по-непоправимо, отколкото ако сте просто любезен.”. Поех дъх и му казах следното: „Подозирах и това, но моля, разберете, по-добре да имам потрошен цял рафт китайски порцелан от слон, отколкото да продавам единични стъклени чаши за шампанско на хиени и лисици, а магазинът ми да пращи от стока!”.

Слонът само повдигна хобота си в усмивка.

Днес поръчах голяма светеща табела, която смятам да поставя над витрината:

„СТЪКЛАРСКИ МАГАЗИН ЗА СЛОНОВЕ”.

От позиция на силата

“Какво искате?” – попитах влезлия с глас, изразяващ просто учудване, а не раздражение или дори страх, тъй като мъжът изглеждаше мек и безобиден.

”Нищо – отвърна той и свали шапката си (едва сега забелязах, че е с мека филцова шапка), от което видът му стана почти жалък – просто искам да поседя на топло в кухнята; имате кухня и в нея е топло, нали?”. Смайването ми попречи да реагирам веднага и да го спра поне с думи; видях как леко приведеният му гръб потъва в коридора. Догоних го в мига, когато натискаше дръжката на вратата и хванах лакътя му – леко, но достатъчно настоятелно за да разбере, че трябва да се обърне, тъй като непременно имам да му кажа нещо.” Но аз не Ви разреших” – казах със значително по-твърд глас, но все пак не толкова, колкото желаех. Влезлият се усмихна смутено, почти обезоръжено (дори примига два три пъти), след което с маслен тембър изрече: “Но на мен ми е студено, навън вали сняг, елате да Ви покажа...”. Не му позволих да ме хване за ръката (което беше неговото желание), а тръснах глава от внезапно връхлетелия ме гняв и креснах: “Какво си въобразявате, нахалник с нахалник!” – пронизвайки го с поглед, изпълнен с бездънно възмущение, от който той се смути още повече. “Какво си въобразявате!” – повторих пак, без да преставам да го пронизвам. Видях как човекът се смаза съвсем, сведе очи и отпусна ръката си (тази с шапката), заставайки в нещо като поза “мирно”, само че гротескна, тъй като не

се намирахме на казармен плац, а в моя апартамент, в 2 часа през нощта. “Извинете – промълви едва чуто той – май ще е най-добре да си тръгна. Но Ви уверявам, че наистина нищо не си въобразявам. Просто си помислих, че кухнята Ви е топла и че ще мога да поседя малко в нея, за да се стопля.” “Не – възразих му – Вие си въобразявате и то много; как в противен случай ще ми обясните меко казано нахалното си поведение, което е очевидно дори само от факта, че без да Ви канят нахлувате в апартамента ми в 2 часа след полунощ?..”. За по-голяма убедителност вдигнах китка за да покажа часовника, но видях че не е там и смешно прибрах ръка в джоба на пижамата (погледът си обаче не отместих и не смекчих, тъкмо напротив, станах още по мрачен, от което на неканения посетител почти му призля).” “Още повече – продължих аз – че е пълно безобразие човек да се събуди през нощта, да стане да пие вода и, нищо неподозиращ, да се сблъска с напълно непознат, чужд човек в антрето на собствения си апартамент!” “Добре – почти нечуто прошепна той – аз ще си отида, сега разбирам колко неправилно съм постъпил. Но ако е възможно – за пет минути, не повече – нека поне кучето ми да остане тук.” “Какво!? – настръхнах аз и се огледах истерично – нима тук има и куче?”. Въпросът ми увисна и веднага се обезсмили, тъй като зад мен стоеше едър, дългоруност пес със само на пръв поглед добродушни, но в действителност зли очи и големи, провиснали като парцали, уши. Възмущението ми веднага бе сменено (неволно, съвсем неволно) от страх; другояче едва ли би могло да бъде,

тъй като фактически аз бях в ръцете на неочаквания и нагъл посетител заради простата очевидност на обстоятелството, че той бе господар на гледащия ме изпитателно звяр.

“Това е моето куче – оправдателно каза той – казва се Фриц и е много вярно. Дори няма да е пресилено ако кажа, че е най-добрият ми приятел. Освен това е много умно, никога не пикае, когато се намира в която и да е къща.” Тъй като не казах нищо (страхът стискаше гърлото ми), влезият се поокопити и гласът му стана по-уверен. “Само пет минути, в никакъв случай повече, нека се постопли. А аз, разбира се, ще изляза...”. “Не – изпъшках с мижитурски пресъхнал гласец – по-добре останете и вие заедно с кучето си.” “Не бих могъл да злоупотребявам с добрината Ви – блеснаха очите на влезлия – ще бъда щастлив ако позволите да постои само кучето; след пет минути ще дойда да го взема.”. “Моля ви – изстенах тихо (за да не раздразня звяра) – аз все пак съм човек и наистина ще ме обидите...”. “Но не мога да разбера – прекъсна ме учудено мъжът – защо така бързо промене-нихте мнението си. Та само преди четвърт минута ме убедихте колко лошо съм постъпил и аз разбрах, че в действителност съм бил нетактичен; а ето сега изведнъж ме каните най-учтиво да остана... Но – усмихна се лъчезарно той и вдигна шапката до гърдите си – обяснение има и то се крие в природната Ви доброта; тази доброта, която е присъща на малко хора и която напразно се опитвахте да прикриете зад престорената си студенина преди малко.”. “Така е –

излъгах малодушно аз – всъщност съм добър човек.”. “Радостен съм – още повече се въодушеви човекът – че открих толкова добро сърце в такава студена нощ. И сигурно ще ме упрекнете в сантименталност (а аз наистина съм сантиментален), но ако не би Ви обидила подобна дързост, бихте ли (наистина се извинявам!), бихте ли ми позволили да ви целуна?”. “Целунете ме” – съгласих се след мигновена консултация с очакващите моя отговор очи на кучето и поднесох бузата си, която гостът възторжено докосна с устни. “Все пак в мен остава едно подозрение – с тих от неудобство глас продължи той – което с радост бих отхвърлил, ако вродената ми вярогност към истината не ми пречеше. Кажете, моля, за това ваше ново отношение към мен (отношение човеколюбиво и благородно), не допринесе ли поне малко неочакваната за Вас поява на кучето? И не беше ли страхът (о, извинете за долното ми подозрение) този, който Ви подтикна да постъпите като великодушен гостоприемен домакин? Защото, ако е така, то аз не бих могъл да остана дори и секунда повече тук; това би означавало да злоупотребявам с Вашата слабост, да постъпя по начин, който винаги е бил диаметрално противоположен на моите убеждения, с други думи да ви изнудвам от позиция на силата.”. “Така е – признах аз – кучето беше поводът да Ви поканя”. Човекът веднага посърна, тежко въздъхна, шапката отново увисна отстранни до тялото му, главата му клюмна и с мъка вдигна очите си... “Извинете ме – каза той – аз наистина постъпих недостойно и сигурно съм ви унизил.”. После

се промъкна покрай мен с бърза, притеснена крачка към външната врата. С облекчение видях как кучето го последва, като при рязкото си завъртане ме погъделичка с рунтавата си опашка по глезена. Преди да излезе, странный гост се обърна към мен и покрусено заключи: “Ако все още можете, моля, повярвайте ми: аз наистина не исках да злоупотребявам с превъзходството, което ми даваше присъствието на кучето, не исках да се възползвам от Вашия страх; аз наистина мразя (това е единственото нещо което мразя) постъпките от позиция на силата.”

След тези думи мъжът излезе и чух как резето меко и извинително щракна.

Както се бяхме разбрали

В момента няма връзка с този номер.

Гласът е автоматичен, нито извинителен, нито нахален, нито дори констатиращ. Това е голямо изкуство, плод на продължителни репетиции за нюансиране на посланието – да е безстрастно, да не казва нищо повече от сухата информация, че с човека, който стои зад номера, не може да бъде говорено. Или на никакви репетиции, което е по-вероятното.

Когато бях малка, вкъщи имахме стационарен телефон “Сименс” от 1929 г., масивен, черен, достолепен, заоблен един такъв, без ръбове, естествено с шайба. Звънеше силно и мелодично, с кристален и някак радостен звук – освен ако не мълчеше. Ако наберях баба, отсреща идваше или продължителен сигнал “свободно”, или насечен – “заето”. Второто означаваше, че баба говори по телефона с някоя от многобройните си приятелки и че трябва да съм упорита, за да “пробия”. А “свободното” най-често завършваше с едно витиевато “альо-о”, като дългото фалцетно “о” ведно с омекотеното “л” (лъ) вероятно бе останало от следването ѝ “по фармацията” в Париж, по същото време, когато “Сименс”-а е бил произведен в Германия.

Но той, брат ми, притежава още два мобилни телефона от конкурентни фирми, доставящи услугата. В сим-картата имам и тях.

Абонатът не може да Ви отговори в момента. ”Спейскънекшън” (името на оператора) ще предаде за

Вашето обаждане.

Интересно, гласът е на същата актриса, търсен, универсален глас, подходящ за всяка мобилна компания, глас извън, над конкуренцията. Тук обаче той е малко по-различен, двете изречения са с низходяща интонация, като единствено местоимението “Вашето” е подчертано, ударено, за да се почувстваш важен в иначе безапелационния хлад на съобщението.

Телефонът на абоната е изключен или извън обхват. Моля, обадете се по-късно.

Тук даматa (същата е!) е надминала себе си – никаква нюансираност, равно, механично, роботизирано звучене, дори се чуват (или си внушавам) вибрациите на стоманената ù гръд. Може би е машина?

Някога с брат ми бяхме приятели, така е и сега. По-голям е от мен с четири години и три месеца. Като деца разликата във възрастта ни дистанцираше, но още през тинейджърските години се стопи. Вярно, доста различни сме, той е по-прагматичен, аз съм негова противоположност, отвяна бях и си останах такава. Сега съм скулптор, той – бизнесмен, произвежда и продава мебели. Въпреки това (защо пък “въпреки”?), винаги сме имали допирни точки, няма да забравя как по цели нощи разговаряхме за смисъла на живота и всякакви подобни.

Непременно искам да съобщя първо на него това мое решение. Бях му обещала още докато живеехме заедно с нашите – той асистент, а аз абсолвентка. „Ти ще си първият, който ще научи”, обещах му тогава. Преди когото и да било, преди целия свят. Но – как?

Решавам да отида до неговия офис. Докато “пътувам” в задръстванията, ще опитвам да получа достъп до гласа му.

Абонатът не може да Ви отговори в момента. “Спейскънекшън” ще предаде за Вашето обаждане.

Ти-и-и-и-г!

„Да! Сестричке, ти ли си?” (“сестричке” остана от времето, когато се дразнех; после вече се радвах).

„Ало! Не мога да повярвам, че се свързах!”

„Как си?”

„Всичко е наред. Тръгнала съм към теб. В офиса ли си? Искам да ти съобщя нещо. Не, нищо лошо не се е случило. Не мога да ти го кажа по телефона.”

Паркирам в огромния, хладен, полутъмен подземен паркинг, в асансьора трима официално облечени млади господа възпитано ми правят път на влизане и излизане, погледите им са дискретно-лепкави, а афършейвовете им са като гора, в която можеш да се изгубиш. Секретарката, Мария, ме разпознава и се усмихва. Не престава да говори по телефона, прави ми знак да седна на кожения диван в приемната, обяснявайки с жест да чакам, защото при него има хора. Сядам и чакам. Изправям се, отивам до прозореца, гледам към претоварения булевард и планината в дъното, сядам пак, седя, седя, ставам, разхождам се, пак сядам. Най-после излизат, всички са с черни или тъмносини костюми, а единствената дама е в жълто, с подкъсена пола и контрастира като забравена дюля в ноемврийска градина. Мълчат с

тефлонови усмивки на лицата и не мога да разбера доволни ли са или не от срещата. Секретарката оставя слушалката без да бърза, изправя се и ги изпраща до изхода. Брат ми се показва от кабинета си и с лявата ръка ми прави знак да вляза; с дясната притиска слушалката на един от мобилните си телефони до ухото и говори.

Кабинетът е подобаваш на ранга на бизнеса му – обширен, панорамен, светъл, с цветя, бяла кожена мебелировка, бронзова пластика от известен скулптор, който ми преподаваше в Академията. Докато чакам, се приближавам до прозореца и виждам пак планината, а в поблиък план – себе си, отразена в кристалното, едва матирано стъкло. Зад мен е той, докато разговаря се разхожда и дори ръкомаха, сякаш някой освен мен, и то – като отражение – може да го види. Обръщам се и го виждам отново, само че сега много по-ясно, отслабнал е, но и остарял, не само слепоочията му вече са посребрени.

„Ох. Извинявай. Нали знаеш как е. Пълна лудница. От този хотел ще ме побъркат.“

„Няма проблеми.“ Целувам го по бузата, но мобилният му телефон звъни и той не успява да отвърне, т.е. отвърща, но разсеяно.

„Да. На телефона. Можете ли да ми се обадите след малко? В среща съм... Благодаря за разбирането.“ Как си, сестричке?. “Ало! Нека се чуем след малко, може ли?”. Извинявай, ще полудея някой ден. Кажи, какво става с теб, прозвуча ми особено преди малко. Ако имаш нужда от пари, само ми кажи. Не? “Ало!”. Извинявай, сестричке, важно е. “Да, почти сме готови. По

размерите, да. Какви преградни стени?... Как да започваме отначало?... Да, на привършване сме. Както се бяхме разбрали...”.

Обръщам се към пластиката. Представява стилизирано разпятие, силно деконструирано, като разколебана вяра или по-скоро като вяра, изгубила монолитността си, фрагментирана и неутешаваща. И все пак... „Безобразен съм, знам. Харесва ли ти? Позна ли на кой е? Защо не седнеш. Искаш ли кафе? Мария, моля те, направи две кафета. Едното без захар, нали сестричке? Кажй сега, как си. Виждаш тук каква лудница е. Строителен бум. Довършват се хиляди сгради. Ето, пак. Да! На телефона. Моля?! Не мога да повярвам! Как така – синьо! Защо синьо? Не, този път няма да остане без последиствия! И какво да обясня сега на Попхристов? Какво! Там ли е? Добре, идвам!... Сестричке, сори. Голямо сори. Искаш ли да дойдеш с мен и да си поговорим в колата? Добре, в неделя. Обади ми се непременно в неделя. Мини да прием кафе. А, ето, кафетата са готови. Искаш ли да го изпиеш, аз трябва да тръгвам. Добре, излизаме заедно. С колата ли си? И моята е на паркинга. Ще си поговорим в асансьора. Говоря глупости. В неделя те чакам. Извинявай за идиотията. Трябва да дам някои инструкции на Мария. Чакам те в неделя. Ще дойдеш, нали?”.

Това е брат ми. Всъщност е много добър човек, от най-добрите, които някога съм познавала. Не че ми е брат. Съсипва се, това е. Отговорен е, той е толкова отговорен, че иска всичко да мине през неговите ръце.

За да бъде коректен, точен и прочее. Горкият.

Когато завършвах Академията, а той беше все още асистент в института, една вечер се заприказвахме. Един от “онези” разговори. За смисъла на съществуването и така нататък. Всичко предстоеше – както за него, така и за мен. Седяхме на голямата открита тераса в стария апартамент, която гледаше към вътрешния двор. Той каза, че се притеснява, защото съм подхождала прекалено емоционално и че има опасност един ден да се разочаровам. Трябва да имаш лична територия, каза ми той, някъде, където да не допускаш другите. Разбираш ли, сестричке? Иначе ще си като тези пеперуди (посочи рояк от нощни пеперуди, кръжачи около лампата), а знаеш какво се случва с тях. Притеснявам се за теб. Отговорих му, че не мога иначе и да не се безпокои. И че ако един ден се разочаровам окончателно, той ще е първият човек, на когото ще съобщя. Ако някога всичко ми писне толкова, казах му, преди да направя каквото и да е, ще ти кажа. Добре, но хайде да не стигаш до там, може ли, усмихна се и ме погали по бузата. Малката ми сестричка. Малката ми сестричка.

Излизам от подземния паркинг и се престроявам на булеварда. Пред мен искри голяма ярка реклама: “Говори и дишай свободно”. Отдолу е името на един от мобилните оператори. Е, да. За това става въпрос, нали?

Неделя е след три дни. Много са, но не чак толкова. Ами ако някой го потърси по телефона пак?

”Спейскънекшън” ще предаде за Вашето обаждане.

Осъзнати сънища

Преди да се събудя сънувам. Сънувам как искам да убия баща си, защото той иска да ме убие. А той иска да ме убие, защото съм целунал майка ми. Аз му казвам: знам защо искаш да ме убиеш, както знам и защо аз искам да те убия. Чел съм Фройд. Той се усмихва и ме потупва по бузата, но аз знам, че това е хитрост, с която иска да приспи вниманието ми. Отдръпвам се, хващам го за ръката и я извивам. Той се привежда безпомощно пред мен, а аз търся ножа за хляб върху масата. И се събуждам, облян в пот. Понякога сънувам, че ме викат запас в казармата. В същото поделение. Запасът е само за няколко дни и със старите приятели от набора се шегуваме, когато ни раздават униформите. Но преставаме да се шегуваме, когато ни раздават автоматите. Моят автомат е същият, с който служех преди двадесет години: АК № 170178. И се умълчаваме, когато ни казват, че трябва да застъпим наряд. И изтръпваме, когато командирът обявява, че всъщност запасът ще продължи най-малко една година. А може и повече. След това ни водят в спалното помещение – мръсно, полутъмно – и ни казват да си изберем легла. Буцата в гърлото ме задушава. Да, но се досещам, че това е абсурд, породен от сън и се успокоявам. Излизам навън, на плаца и виждам, че вече всички са строени, а аз съм закъснял за строя. Става ми смешно: та тези глупаци не знаят, че са сън.

Смея се на глас, буквално се заливам. Но командирът, който е пред строя, се обръща към мен и ме

поглежда строго. След което дава команда да се явя веднага при него. Смахът ми увисва. Тичам към него. Той ми дава десет дни арест и казва, че ще ги дослужвам след уволнението. Аз възразявам, но той крещи в лицето ми, че заради наглото ми държание, ще служа не е една, а две години. Ужасен се събуждам. Понякога сънувам дядо си: той седи до печката, същият, какъвто го помня като дете и се усмихва. Разговаряме и аз също се усмихвам. Изведнъж обаче настръхвам, защото се досещам, че той е умрял. И че в никакъв случай не трябва да разбере, че е умрял. Така че аз продължавам да си говоря с него, но се прикривам, че знам, че е умрял. Той става подозрителен и ме пита: какво криеш от мен? Нищо, дядо, лъжа го аз. Но той изведнъж става сериозен, защото се досеща, че е умрял. Не се притеснявай, казвам му, ние сме участници в сън. За сънищата това е нормално. Ти разбира се, си умрял, но ето че сме заедно, а това не е малко. Но той става сериозен и излиза през вратата и аз знам, че няма да се върне. Следвам го в коридора и виждам, че лежи на пода. Мъртъв е. Тогава, ужасен, се събуждам.

Разбира се, имам и по-светли сънища. Сънувам, че летя, например. Интересното е, че първоначално не знам, че мога да летя, но с волята си някак успявам да се отлепя от земята. Не махам с ръце като с криле, само ги повдигам. Тялото ми олеква и се откъсвам. Първо прелитам съвсем късо разстояние, само няколко крачки. После обаче, прелитам десетина метра. След това, събрал кураж, се повдигам още по-високо, над едно дърво.

След това, преди да кацна, събирам отново волята си и се издигам до корнизата на къщата. Заставам в пространството и гледам надолу. Приятно е. Но внезапно се разсейвам и чувствам, че падам. Но, падайки, осъзнавам, че това е сън, че летя, паниката ми изчезва и отново се съсредоточавам в желанието си да летя. Така кацвам леко, дори ей-така, за удоволствие, не докосвам земята, а стоя известно време на метър над зелената морава. После кацвам и, усмихнат, се събуждам.

Сънувам и други характерни сънища. Например, че съм гол: досещате се, нали? Пред събрало се множество, някакво събрание, аз съм на висок, подобен на сцена подиум и трябва да правя презентация. Започвам малко неуверено, но постепенно събирам кураж и се отпускам. Но изведнъж аудиторията започва да се смее. В началото не разбирам защо, но когато поглеждам надолу, виждам, че всъщност съм гол. Когато съм тръгвал на работа, съм забравил да се облека. Сега вече е късно: опитвам се да се прикрия, но смехът се засилва и става оглушителен. Тогава им казвам: вие сте сън, а аз съм облечен, това, което се случва, е страх от излагане. И ето, когато поглеждам надолу, вече наистина съм облечен. Но смехът продължава. Скоро разбирам защо: залял съм светлия си панталон отпред с кафе. Срамът е непоносим и се събуждам.

Разбира се, сънувам и еротични сънища, че съм с чужди жени. Понякога са непознати, тогава няма проблеми. Но понякога се случва да сънувам познати млади, красиви жени. И тук наистина става неприятно, защото,

докато се любя с тях, осъзнавам, че всъщност подсъзнанието ми не ме лъже и следователно, в действителност изневерявам на жена си. Тя почти винаги се появява в тези сънища – най-често отваря вратата на спалнята внезапно и, виждайки ме гол с друга жена, ме пита какво правя. Обяснявам ѝ – това е просто сън – но тя (съвсем логично) ми казва, че това всъщност е по-лошо, именно защото е сън. А сънят изразява подтиснати желания. Тогава се събуждам със смесени чувства: на облекчение, но и на притеснение, тъй като онова, което тя е казала в съня, е вярно. Минават дни, преди да се отърся от потиснатото си настроение и избягвам всячески познатата жена, която съм сънувал. Всъщност веднъж не я избягнах. Но това беше жена ми. Отдавна – когато тя се появи в съня ми, ходех с друго момиче, .

Най-абсурдният ми сън? Не е за вярване, но веднъж сънувах, че спя и сънувам. Дори се събудих от втория сън и не знаех дали наистина съм се събудил. Лошото беше, че когато се събудих наистина, не помнех първия сън, а само втория. А той беше, че съм умрял и че първият сън е бил истинският ми живот, който не помнех. Доколкото може да бъде истински. Когато го осъзнах, се събудих и от двата.

Дневникът на един опортюнист

Сряда

Днес започвам този дневник. Ще се опитам да съм честен пред себе си. Трябва да има поне едно такова място. И така: Днес в десет ме извика Шефа. Обикновено е доволен от мен, въпреки че не ме уважава. Аз също не го уважавам, както впрочем всички останали в отдела. Уважавам само Дъ Биг Бос, но той е много високо (и на друг етаж) и ми е невъзможно да контактувам с него. Първо трябва да се справя с тая паплач тук.

Предадох отчета, от който му падна чейнето. Работя като змей и изобщо много ме бива! Той ме похвали, а аз казах нещо в стила “остави тая работа”.

Сряда

Ето вече минаха две седмици, почти бях забравил дневника. И как няма да го забравя, като ме повишиха и вече съм Заместник на Шефа. Събитията се развиха светкавично, а аз не пропуснах своята възможност, човек винаги трябва да е готов. Та: С., която е патка, миналата седмица се издъни жестоко, за малко да провали работата на отдела за месеци; аз бях наблизил и ѝ се “притекох на помощ” (нали съм си умничък)... След което се направих на разсеян да докладвам на Шефа. Направих го нарочно, защото бях сигурен, че Я., която не е патка, но е амбициозна, ще ме натопи. Така и стана. В кабинета на шефа, където бях привикан, изиграх сцената “всичко за благо на фирмата и за честта на отдела”, с което трогнах Язовеца (така наричам Шефа пред себе си). И

ето ме негов заместник.

Четвъртък

Ха-ха-ха, ще се пукна от смях. Не, наистина ще умра. Днес на оперативката наврях Я. в миша дупка поради липса на по-дълбока такава. Тя, понеже е бясна от моето повишение, което може би заслужава, се заяде за забавянето на доклада ми за “пропуснатите потенциали”. Понеже не е тъпа, го направи хитро, с уточняващи въпроси – само че се нахака, тъй като точно нейните данни бяха объркани, а без тях моят доклад става само за разпалване на огън. Не, тя не беше виновна, методиката на Дъ Биг Бос е сгрешена и аз – подлю и хладнокръвно – посочих причината, разбира се, “добронамерено”: “Колежката Я. е пропуснала да бъде пунктуална по очевидно обективни причини”. Язовеца побесня вътрешно, защото много ги мрази тези неща. Не че ми стана жал за Я., обаче, понеже сме сродни души, наред със злорадството, ѝ съчувствах.

Събота

Днес бях на ски с... Дъ Биг Бос! Как така ли – много просто – преди седмица му изпратих неафиширано една моя разработка (много добра, разбира се), как да увеличим продажбите в провинцията (Във фирмата той въведе принципа за “нейерархичност на идеите” – т.е. ако има добра идея, всеки служител, независимо от ранга, може да докладва в писмена форма директно на Дъ Биг Бос.). Та така се озовах на ски с него. Докато се возехме на лифта, точно за петнадесет минути му изложих изчерпателно идеите си и той, понеже е много умен, разбра –

и предполагам ги оцени. Опитах се да съм естествен. Не раболепничех... дори при едно рязко спиране го покрих целия със сняг – извиних се с усмивка, но, естествено, без грам чиновничество... Когато се разделихме на паркинга, той ми стисна ръката и, гледайки ме в очите, ми каза, че съм “интелигентен човек” и “се радва, че съм във фирмата”. Скромно отговорих да благодаря на Язовеца, който ме назначи, а той се разсмя. Много е печен и не изключвам възможността да ме баламосва.

Понеделник

Днес казах на Язовеца, че Дъ Биг Бос иска да го повиши. Излъгах, разбира се. С което поех риск, но без рискове не може да вървиш нагоре. Всъщност намекнах му, че Боса е намекнал, че иска да го направи. После му разказах истината за раздялата ми с Боса на паркинга. На глупака му олекна и ми прости факта, че съм го прескочил. Сега ще го чакам да се издъни, както се казваше в казармата. Ще заложа на нереалистичното му очакване за повишение и на доверието му в мен.

Сряда

Никой не е от желязо и трябва да има свой, лично негов начин да релаксира. Да отпусне клапата и сгъстената пара да излезе със свистене. Някои пият. Други пушат. Трети се оплитат в безсмислени и усложняващи живота им връзки с жени, дори – о, ужас! – понякога омъжени. Аз не съм от нито един от споменатите типажки. Пиенето, както е известно, не води до добър край. За пушенето – добре, за да съм честен, по едно време се бях пристрастил, само че, благодарение на желязната си воля, успях

да се отърва от тази глупост. Все пак дори и аз си имам свой начин. И той е четене на криминални романи. Вечер, преди да заспя – минимум три часа. Това е моето време. Само моето. Изчетох де що има криминална литература. Хубавото е, че, както изглежда, доста хора са като мен...

Четвъртък

... и книгоиздаването бълва заглавия в космически размери. С времето ставам все по-претенциозен. След Агата Кристи, Чандлър и Гришъм е трудно да ти харесва ВСИЧКО. Добре, че знам английски и напоследък открих Рекс Стаут с неговия забележителен частен детектив Нироу Улф.

Вторник

Днес беше черен ден – Дъ Биг Бос повиши Я. – толкова много, че я взе на неговия етаж и сега тя е един вид началник на Язовеца. Знаех си, че е печен – тя има качества, той го е разбрал – ама как? Лошото е, че е толкова нависоко, че не мога да я подхлъзна... може би единствено чрез Язовеца, който има директни контакти с нея. Трябва да помисля по този въпрос. Както – и да внимавам, защото тя ме ненавижда.

Сряда

Нироу Улф колекционира... орхидеи. Смях се на глас.

Понеделник

За месец докарах нещата дотам, че Я., бившата му подчинена, да привика Язовеца и да го разпъва на кръст пред Дъ Биг Бос. А самият Язовец е толкова тъп, че не знае кой е в дъното. На мястото на С. назначиха

Я-в, един голобрадко от някъде си – завършил е Оксфорд или нещо подобно. Засега е безопасен, обаче трябва да внимавам.

Вторник

Тази вечер видях орхидея. За първи път, честна дума. Останах потресен от, ако мога така да се изразя, самотната ѝ красота. Самото съвършенство! Ако Бог съществува, тук е бил направо разточителен! Сега го разбирам Нироу Улф, въпреки че, естествено, той е измислица на автора.

Понеделник

Стана яростно – Язовеца е на път да си ходи. Трябва да го тикна в пропастта. Обаче – как???

Вторник

В ръцете ми е. Глупак. Тъп, тъп, тъпичък Язовец! Иначе през последните две седмици се сприятелих с Я-в, защото е в мой интерес. Добро момче е и е наясно с доста неща. Ако съм на мястото на Дъ Биг Бос, щях да го изстрелям нагоре. А може би точно това цели старият хитрец! Е, аз си постилам – ако един ден се издигне, ще ми бъде ракета-носител.

Много интересно – днес сутринта се погледнах отблизо в огледалото... и установих, че очите ми, които винаги съм мислел за кафяви, всъщност са кафяво-зелени. Странно! Как досега не съм забелязал? Вярно, че кафявото преобладава, но пък бива ли толкова години да живея в заблуда?

Сряда

Днес...си купих орхидея. Не можах да устоя.

Първоначално подминах магазина, обаче тя ме викаше. Върнах се и я купих. Странно, винаги съм мислел, че са по-скъпи. Момичето ме инструктира подробно как да се грижа за нея. Сега я гледам и съм едновременно радостен и притеснен – ами ако изсъхне?

Четвъртък

Хич не е глупав, между другото, този Язовец. Ама хич. Е, хубаво, обичам предизвикателствата. Без тях е голяма скука.

Четвъртък

Орхидеята се развива отлично! Купих си пулверизатор и листен обогатител. На стената поставих комбиниран уред – термометър и хидромер, за да следя температурата и влажността на въздуха.

Сряда

Вече имам 3 (три!) орхидеи. Установих, че за да се забелязва колко са красиви, на орхидеите им трябва пространство. Ето защо реших да направя ремонт в хола и да изхвърля почти всички мебели. Междувременно научих доста неща за орхидеите. Никога не съм подозирал, че са над 30 000 вида и де факто са най-разпространеният растителен вид на Земята. Основно се делят на два вида – епифити (които растат без почва, захванати за клоните на дърветата в джунглата) и земни. Древните гърци са предписвали гърдите им като лекарство срещу безплодие (orchis на гръцки означава... тестис! – заради формата на въпросните гърди). Разпространени са навсякъде, дори ги има и тук, в умерения климатичен пояс, където са адаптирани в унисон с

годишните времена. Бях поразен, когато научих, че едно рядко красиво цвете с лилаво-червени цветове, което цъфти по поляните през май, е от рода на орхидеите и се нарича *dactylorhiza cordigera*. Все пак най-красиви (и най-ценни) са тропическите. Интересно: ванилията, която обожавам, също е... орхидея!

Понеделник

Завърших ремонта. Отне ми цял месец. Първата орхидея (оказа се от сравнително разпространения вид *Phalae-nopsis*) малко пострада при местенето – едно от венчелистчетата се пречупи. Приех го тежко: все пак това е “първата ми любов”. Обаче! Невероятно удоволствие е да ги гледаш сред толкова много въздух. Интересно, те са индивидуалисти и като такива хем са заедно, хем не са: никога не можеш да ги видиш като композиция, винаги погледът ти откроява отделното цвете. Все пак холът е голям и трябва да помисля за още една-две. Кариерата ми напредва добре. Тра-ла-ла, Шефа пак започна да ме уважава. И как няма, като го спасих от сигурна смърт – беше се провалил от собствената си самонадеяност (е, в която аз брилянтно го бях натикал!). Само да знаеше какви игрички играя зад невинния му тлъст, язовичи гръб!

Понеделник

Един интересен факт – най-скъпата (засега) орхидея е от вида *Cymbidium*, кръстоска, получена при научни изследвания. Била е купена за 202 000 долара ! – на търг от анонимен купувач.

Четвъртък

Вече имам... 15 орхидеи. За едната – *Cattleya trianae semi-alba* (наричат я още Кралицата на снеговете) – се изръсих здравата. Обаче – какво значение имат парите, наистина? Аз съм сам, ерген, не харча извън нормалното – за какво са ми?

Четвъртък

Реших да си направя орхидариум. В противен случай ще изгубя всички орхидеи. Утре пристига специалистът от фирмата.

Събота

И така – орхидариумът е готов. Зае огромна площ и глътна доста пари, но сега съм почти щастлив. Особено добре стои *maxillaria variabilis* от вида на епифитите – малка, но изящна. За да не е самотна, смятам да добавя още една *Vulborhyllum ambrosia*. Започнах да практикувам полухидропонно отглеждане – S/H (semi-hydroponic) – вместо пръст, за почва се използват хигроскопични гранули, които да съхраняват дълго влагата и да я отдават постепенно на корените. Така се избягва загниването.

Сряда

Вече съм шеф. Вече ли – от цял месец! Язовеца беше изяден от Чакала (така наричам себе си). За награда си поръчах една невероятна орхидея, *Parhipedilum Winston Churchill 'Brentwood'*, за която копнеех от месеци. Цветове: червен, махагон, бял и жълт.

Събота

Ха, странно, една от орхидеите ми заболя. Разтревожих се не на шега. Решението се оказа лесно, въпреки че ми изглеждаше радикално: наложи се да отрежа

цветоносната дръжка до нивото на почвата. Почти всички автори препоръчват това. Все пак – какво ли ще стане? Ами ако умре? По-добре да се надявам.

Понеделник

Днес препоръчах младия Я-в пред Дъ Биг Бос. Не защото го заслужава (а той го заслужава) – аз не съм никак, ама никак благороден – просто не ми трябва конкуренция, а и Дъ Биг Бос ще оцени тази моя “безкористност”. Ходът ми наистина беше блестящ в стратегически план. Обаче за пръв път, признавам си, ми беше досадно. Да мислиш, да предвиждаш... Освен това, отнякъде се е появила брашнеста мана (или поне признаците са такива) и връхлетя именно Кралицата. От къде, при всички мерки, които вземам?! Ще трябва да я изолирам и поставя под карантина. Това си мислех, докато гледах грейналото от жеста на моята “доблест” лице на Дъ Биг Бос.

Понеделник

В събота ми доставиха една Cattleya (със самолет) от Бразилия. Струва цяло състояние – е, не чак толкова, колкото нямам. Проблемът е, че сериозните колекционери (при които са редките видове) по принцип не продават – а ако се съгласят, удвояват или дори утрояват цената. Трябва да внимавам с пристрастяването. От друга страна – защо пък да внимавам? Това е някакво безумие, обаче удоволствието да притежавам и да се наслаждавам на това съвършенство е несравнимо!

Събота

Аз съм луд, луд, луд! Вчера отклоних средства от фирмата, за да си купя един изключително рядък благороден *Dendrobium*, който ще ми доставят директно и “законно” от Китай. Вече имам една от най-редките колекции в страната. Над сто корена, от които 25 уникални за региона. Все пак, дали да не се посъветвам с психолог? Ами ако ми каже да изхвърля орхидеите? Абсурд – без тях нищо не би имало смисъл, даже тъпата ми кариера. Докъде съм стигнал, все пак!

Събота

Ако ме арестуват и вкарат в затвора – край, с тях е свършено. Въпреки израелската поливна система (която е свършена – управлява се от компютър), но нали все някой трябва да натисне Enter! Дали да не се ожения? За озеленителка (въпреки че ги ненавиждам заради занаятчийския им подход)? В безизходица съм! Защо не спирам с купуването! Защо, Господи!

Вторник

Днес Дъ Биг Бос ме уволни. Не че точно ме уволни, подадох си оставката, която той прие. Никой не обича скандали на управленско ниво да излизат във вестниците. Майната им. Благодарих публично и заявих, че са ми предложили работа в друга фирма. Я. плака – от лицемерие, предполагам. Поне няма да ме съдят, а парите, които дължах, не са малко. Ще потулят случая. Пито – платено.

Понеделник

Наистина бях забравил за този дневник – не съм го водил кажи-речи две години. Вече имам над 300 вида орхидеи и се наложи да си сменя жилището. Продадох

стария апартамент и си купих мезонет, вярно, далече от центъра, но пък с огромен светъл хол, който целия превърнах в орхидариум. Специален сектор имам за епифитите, с дървета, някои от които живи. Спя на второто ниво, в една ниша, като леглото използвам и за диван. Пак е тясно за тях, и, въпреки че са навсякъде – и в стаите, и по стълбите, понякога имам чувството, че се задушават.

Обади ми се Я-в и ми каза, че Я. е станала Дъ Биг Бос. Първата ѝ работа била да го уволни. Видяха ми се жалки. Нима съм бил като Я.!?

Понеделник

Вече нямам място за компютъра, а и имам купувач за него. Така ще мога да платя поне парното и инсталацията за овлажняването. Колекционирам предимно тропически и без отопление са загубени. Има спасение, но то е немислимо за мен – да продам Кралицата на снеговете – предлагат ми космическа цена, в Англия се били изчерпали. Какво ще правя без нея, с какво ще запълня празнотата? Крайно време е да изтрия този дневник, който, в края на краищата, е един глупав файл.

Are you sure?

Yes

Там

Отдавна исках да отида там, след това забравих; по-късно си спомних, и отново забравих. Но преди седмица го сънувах – беше същото, както го бях видял първия път; същата перспектива, големите обли хълмове с ниски дръвчета (може би тогава е имало залесяване), пропадането на терена точно пред мен в нещо като пропаст, което прави дълбочината на погледа възможна; селцето, легнало сякаш по хълбок точно в подножието на планината, старият, висок, свързващ едва ли не две планини, а всъщност ридове, железопътен мост (при повече късмет сигурно минаваха и влакове, дълги, заради разстоянието – безшумни, като прокрадващи се змии). Самата планина стръмно се извисяваше точно зад моста, тялото ѝ бе покрито с огромни, но оттук погледнато смешно малки букчета, а челото – или билото, кой както предпочита – голо, незалесено. Синя, застрашителна и същевременно достойна планина, която можеш единствено да уважаваш.

Тогава седяхме на същото място и аз неволно въздъгнах. Учителката по география, чийто любимец по неволя бях (чувствата ни не се радваха на взаимност), ме чу и се засмя: “Ха, ти си бил сантиментален!” Не знаех какво да ѝ отговоря, бях едва в седми клас и не се познавах достатъчно; другите деца от класа също се разсмяха, въпреки че, изглежда, не разбраха точно какво ми каза; беше колективен смях, породен от неясен повод, така, както се смеят децата в тази жестока възраст.

Странно, но изобщо не ми стана неприятно от този, нека си го кажем направо – присмех; всъщност, наред със срама това дори ме накара да се почувствам различен и да се разгранича от тях, нещо, към което всеки тийнейджър се стреми в онзи трескав период, когато родителите и изобщо всички легитимни авторитети, са свалени от пиедестала. По-късно тръгнахме към автобуса и точно тогава взех решението – ще отида един ден там отново и ще видя хълмовете, селцето, моста и планината.

Когато бях забравил за това място, то не ми липсваше, пък и по това време имаше далеч по-интересни неща за вършене. Когато си го припомних (бях около тридесетгодишен), вече нещата за вършене не бяха нито интересни, нито неинтересни, просто бяха много. Няма да излъжа ако кажа, че не намерих време да отида там, но също така би било истина, че същевременно липсата на време беше и оправдание – не лицемерно, а искрено, породено от самозаблуждение. Все пак важен е резултатът – всъщност два – не отидох и го забравих отново. До съня преди седмица.

Сега вече имам време – не много, но достатъчно, за да отида. Имам и добър автомобил, ще ми отнеме не повече от два часа. Отлично си спомням къде е – имам изключителна картографска памет, не случайно бях неин любимец в онези години. Удобството на това място е, че ако искаш, можеш да не слизаш от колата – спомням си, че имаше отбивка, която, поради насечеността на терена, всъщност представляваше обширна площадка за наблюдение. Така че достигаш до наблюдателния

пункт без необходимостта от преходи и прочее уморителни деятельности; а дали все пак да слезеш или не, решаваш ти самият.

Не че се колебая. Само не знам, ако отида, какво толкова ще видя. Мога да си представя, донякъде. Малките тогава дръвчета, залесени по близките хълмове, вероятно са се превърнали в гора; селцето, мостът и планината вероятно са си останали същите. Ясно е също, че сега бих погледнал различно на този пейзаж или гледка. Тинейджърът, който си обеща да посети това място, едва ли има много общо с мен, въпреки че като низходящ генезис е същият. Не мога да преценя дали ще въздъхна или не, дали ще ме трогне тази запленила ме тогава прелест. По-скоро не, но може пък и да се случи. Вече знам значението на думата “сантиментален”, както и знам, че тогава тя не я употреби съвсем точно. Трябваше да каже “съзерцателен” или “възторжен”. Не че тези думи нямаше да породят същия или поне подобен групов смях у съучениците ми. Не, смехът щеше да си бъде същият. А аз? Дали щях да се почувствам различен и за пръв път да се гордея със себе си, без отсянка на срам и подтиснатите кълнове на усещането за опозоряване? Вероятно. Едно обаче е сигурно – сега не бих се колебал дали да отида или не. Просто бих го направил – без всички тези напълно излишни разсъждения.

Коледен обяд

Навън бе студено и неприветно, с малко сняг. Беше започнало да вали снощи, на Бъдни вечер, и изглеждаше, че ще има снежна Коледа, но през нощта снегът спря. Облаци се стелеха по небето, духаше вятър, който оголваше асфалта на паркинга.

В пицарията бе топло и уютно. Сепарета от цветно стъкло разделяха масите в просторната зала. Момичетата, които сервираха, се хлъзгаха плавно с късите си поли и червените си униформи. Миришеше приятно на прясно изпечено тесто, доматен сос и гъби.

– Интересно – каза синът ми – защо във филмите или има много сняг, или изобщо няма никакъв. В нито един филм не съм виждал сняг като този навън. – беше го яд, че няма достатъчно сняг за новия сноуборд, подарен му снощи.

– Именно защото е кино – каза жена ми. – За да се подсили въздействието.

– Във филмите лъжат – продължи той – при това безобразно.

– Не лъжат – възрази дъщеря ми, която беше с три години по-малка.

– Лъжат – настоя той. – Всичко във филмите е измислица.

– Между измислицата и лъжата, струва ми се, има разлика – каза жена ми. – Дори понякога измислицата е по-вярна от действителността.

– Как може нещо, което не е истина, да не е лъжа?

– продължаваше синът ми. За него светът бе изграден от ясни, черно-бели понятия. Когато си на петнадесет е така.

– Какво е действителност? – попита дъщеря ми.

– Ето това – посочих аз димящите пици, които момичето носеше. – Нещо, което може да се помирише, пипне и изяде.

– Не е зле – оживи се синът ми. – Обичам действителността.

– И аз – съгласи се дъщеря ми и се облиза театрално. – Много е вкусна.

Оказа се права. Беше повече от вкусно. Червеното вино, което получихме като коледен подарък от ресторанта, също бе превъзходно. Леко, с рубинен цвят и едва доловим аромат на ягода. Когато приключвахме обяда, получих съобщение на мобилния телефон. Едни стари приятели, с които през последните години почти не се виждахме, ни честитяха Рождество Христово. Отвърнах им съвсем кратко.

– Между другото – обърнах се към жена ми – все пак дадох заем на братовчед ти.

– Значи успя да те изнуди – не беше казано с лош тон или яд. Просто констатираше. А имаше основание да се ядоса, тъй като той вече ни дължеше известна сума. Не много голяма.

– Каза, че ще му спрат тока – обясних аз. – На Бъдни вечер... Помоли ме да не ти казвам, щял да ми ги върне след Нова година. Забавили му заплатата.

Докато отпихах от виното, забелязах, че нашата

сервитьорка говори до изхода с момче на нейните години. Беше едро, добре облечено, със светла коса, а тя с тъмна, и по-дребна на ръст. Той разказваше нещо, а момичето се смееше. Извън филмите такива неща се случват само на Коледа. Забелязах, че сме единствените посетители. Иначе в тази пицария почти никога няма места. Търпеливо изчаках срещата им да приключи и поисках сметката.

Двадесет и два лева и петдесет и две стотинки. Нито много, нито малко, според очакванията ми. Бях разрешил на децата да се поглезят и да си поръчат десерти, които не изядоха. Казах на момичето да закръгли сумата. Станахме и започнахме да се обличаме.

– Едни от най-приятно изхарчените двадесет и пет лева – забелязах аз.

– Така е – съгласи се жена ми.

На тръгване взех номера. Извършват доставки по домовете.

На изхода нямаше никой.

Когато излязохме, децата, вече забравили за студа, се отдръпнаха, шибнати през лицата от ледения вятър.

– Напред – казах аз. – Напред към действителността.

Миришеше на сняг.

Десет минути

Булевардът беше пуст и изтръпнал от студа. Ярките жълти лампи отгоре светеха силно, но със своите безстрастни неоновы лъчи сякаш допринасяха студът да бъде непоносим. Мъжът чакаше тролейбуса вече 20 минути и почти беше изгубил търпение. На спирката нямаше никой. Погледна часовника си и видя, че е единадесет. Полъхваше лек, вледеняващ ветреца, по-скоро течение. Неволно си спомни кратката информация във вестника, че ранните ноемврийски застудявания се дължат на високо атмосферно налягане някъде над Исландия, от където над цяла Европа нахлуват ледени арктически въздушни маси. После си спомни тъжното погребение на леля си, на което беше днес, за стопеното от болестта ѝ тяло, за необятните гробища, за подсмиващите се и кощунствено шегуващи се за нещо гробари, за лицемерните, както му се бе сторило, сълзи на братовчедка му, дъщерята на покойницата. Пръстта на гроба бе замръзнала и сега споменът за буците, кънтящи върху евтиния ковчег, го накара да потрепери.

– Добър вечер, господине – чу той зад себе си. Извърна се стреснато, гласът беше неочакван, само преди секунди на спирката нямаше никой. Беше мъж, малко над тридесетте, много слаб, с къса, едва набола брада и червеникава, дълга почти до раменете коса. Прокъсаното палто от груб черен плат, изпитите скули, мършавината, издаваха просяк.

– Добър вечер – отвърна все пак мъжът, който

чакаше тролейбуса и побърза да се обърне напред. Очакваше да му поиска пари или цигари – най-честата молба на нещастните аутсайдери. Но за негово учудване просякът не поиска нищо. Присъстваше незабележимо зад него и мълчеше. Това продължи дълго или поне достатъчно дълго за студената вечер.

– Искаш ли цигара? – обърна се той отново към бедняка.

– Не пуша – усмихна се просякът. Усмивката му беше лъчезарна, с учудващо бели, равно разположени зъби. Мъжът се смути.

– Тогава пари? – той бръкна в джоба на палтото си и извади няколко лева. – Ето, вземи.

– Не – неочаквано за втори път отказа човекът с прокъсаното палто. И добави: – Ти имаш по-голяма нужда от тях.

Мъжът го погледна с любопитство. За пръв път му се случваше просяк да откаже пари. Вгледа се внимателно в очите на другия и разбра. Зениците бяха широко отворени, с вдъхновен израз, което в късния час и студеното време можеше да означава само едно: наркоман. За момент го обзе смесеното чувство на жал и леко отвращение – това изпитваше винаги при среща с наркомани.

– Не съм наркоман – сякаш прочете мислите му другият. И допълни: – Зениците ми са винаги разширени от болка.

– Болка ли? Каква болка?

– За хората и за света.

– Моля? – не повярва на ушите си.

Е, да. Жалко. Той видя, че наркоманът се усмихва отново. В тази усмивка имаше и доброта, и болка. Бездънността на очите без зеници и тяхната раздалеченост излъчваха някаква проникновеност, дори мъдрост. И наистина беше жалко, че това е илюзия, породена от въздействието на хероина.

– Как стигна до тук? – със съжаление попита той изпадналия човек, сочейки оръфания му вид.

– Винаги съм вървял в тази посока – бе незабавният и съвсем спокоен отговор.

Нямаше никакъв смисъл. Обърна се отново напред и погледна в посоката, от която трябваше да дойде неидващият тролейбус.

– Ще бъде тук след десет минути – чу познатия спокоен и топъл глас зад себе си.

– Да не би да има разписание, за което да не знам? – пошегува се мъжът без да се обръща.

– Наречи го интуиция. – Този път в гласа му долови шеговити нотки.

– Да не си екстрасенс?

– Не в смисъла, който влагаш. Но ти дори не вярваш в екстрасенси.

– Не. – Мъжът се обърна отново към другия. В края на краищата нямаше нищо против да убие част от своето време и скуката си в разговор, пък било то и с наркоман. – Не и след като леля ми почина от рак. След като лекарите се отказаха, я лекувах половин дузина екстрасенси.

Ситни бръчици обмрежиха очите на наркомана. Силните неоновы булевардни лампи осветиха лице с израз на такава искрена и силна болка, каквато мъжът не беше виждал.

– Тя беше добра жена, нали?

– Много добра.

Неочаквано мъжът почувства ръката на дрогиращия върху рамото си.

– Не съжالياвай за нея. Сега ù е много по-добре.

– Сигурен съм. Краят ù беше ужасен.

Ръката продължаваше да стои на рамото му и му се стори, че от нея се излъчва топлина, която го сгрива. Странно, помисли си той, колко успокояващо ми действия ръката му. Но след малко се смути от това съчувствие и тъкмо да понечи да се отдръпне, дланта се откъсна от рамото му.

Обзелата го топлина не го напускаше. От това му стана приятно и дори изпита нещо като въодушевление.

– Преди малко каза, че те боли заради света. Струва ли си?

– Това е единственото нещо, което си струва. – Лицето на просяка се проясни. – Ти не смяташ ли така?

– Не. Хората са свини.

– Не са. Те просто са забравили, че са добри.

– Все тая, важен е крайният резултат. Въпреки, че се съмнявам.

– Не се съмнявай. – Дрипавият се усмихна с предишната си усмивка. – Обичай ги.

– Но как, след като са свини? – Мъжът започна да се озлобява. Спомни си как лелята бе изхвърлена от собствената си дъщеря в старчески дом за да не “пречи” и защото “там има лекари и изобщо ще се грижат по-добре за нея”.

– А леля ти?

– Тя...Тя не. Тя не беше.

– Ето, виждаш ли?

– Тя беше изключение.

– Всички трябва да станат изключения.

– Ти си утопист. – И наркоман, допълни мислено той. Сигурно, под въздействието на наркотика, наистина изглежда, че всички хора са братя. Или, най-малкото, че могат да станат.

Лицето на нещастника отново доби болезнен израз, от който сърцето на мъжът се сви. Но почти веднага надигащото се озлобление го завладя. Откъде накъде някакъв пропаднал наркоман ще си позволява да го поучава и дори да говори за тази добра жена леля му? Животът ѝ беше преминал трудно след като мъжът ѝ бе починал съвсем млад, скоро след раждането на дъщеря им. И тъй като баща ѝ е бил висш царски офицер, разстрелян от “народния” съд, въпреки доброто си образование тя бе принудена да работи неквалифицирана, ниско платена работа, където, естествено, винаги я бяха гледали с недоверие, заради неприятностите, които можеше да им донесе и при най-малкия повод я изхвърляха безжалостно на улицата. Но тя никога не се предаде и отчая, а мислеше само за доброто на дъщеря си и се

уповаваше в милостта на Бога. Не я беше чул да се оплаче нито веднъж... При цялата си немотия винаги намираше пари за малки подаръчета за него, любимия ѝ племенник... който, след като порасна, а тя остаря, почти забрави за нея.

– Вярваш ли в Бога? – наля допълнително масло в огъня пропадналият тип.

– Изчезвай – тихо каза мъжът.

– Добре – тъжно се съгласи другият. – Добре.

Но ми отговори.

– Махай се! – избухна мъжът. – Изчезвай с твоите глупости! Не на теб, боклук такъв, ще обяснявам в какво вярвам и в какво не! Не ме гледай така, а изчезвай! Махай се!

След което се обърна и отиде до платното. Тролейбусът го нямаше. Почувства как забравеният и сякаш утихнал за известно време леден повей го вледенява отново. Нещо го парна по лицето. Снежинка. Още една. Вдигна глава към върха на високия, сив стоманен стълб с шестте мощни лампи. Сякаш някой току-що беше изсипал няколко шепи с бели, искрящи конфети.

Всъщност, помисли си мъжът, всичко това са глупости. Защо се ядосах на човека? Какво чак толкова направи?

Обърна се. Нямаше никой. Стъклената спирка беше съвсем празна.

– Хей! – извика по-силно той. – Къде си? – Заобиколи спирката, но пак не видя никой. Скитникът си беше отишъл. Неочаквано, бързо и незабележимо, както се

бе появил.

Мъжът се върна на спирката и видя приближаващия се тролей. Погледна часовника си.

– Десет минути. Той каза десет минути.

В тролейбуса имаше пет-шест пътника. Седна до прозореца и погледна към опустялата спирка.

Вратите изсъскаха и тролейбусът рязко тръгна. Мъжът си спомни за леля си, за малката стая, където изживя последните си самотни години, за озлобената медицинска сестра, която подвикваше на възрастните хора и за продъненото държавно леглото, в което почина. Над него имаше малка стара икона с кандило, много по-стара от леглото, но в него пламъкът никога не угасваше. Леля му беше вярваща, с дълъг, труден и почти безгрешен живот. Когато той беше малък, тя го водеше на църква. Самият той бе повярвал и дълго вярваше в нейния Исус – не за друго, а защото това беше нейният Бог, а тя беше много добра и той я обичаше. Тогава живееха заедно с майка му, баща му, тя и братовчедка му. После семейството му се премести в апартамент, в един от новите квартали, той тръгна на училище, после стана студент, после инженер... Виждаше я все по-рядко. Дъщеря ѝ завърши икономика и започна работа в едно от модерните външнотърговски предприятия. Най-грозното беше, че се срамуваше от майка си, или не, по-скоро се страхуваше заради сянката на дядо си, която можеше да попречи на кариерата ѝ. Така логично се стигна до старческия дом. След година започнаха промените и се оказа, че имат апартамент в центъра, върнат им по закона

за реституцията. Само че дъщерята предпочете да го даде под наем за офис, отколкото да настани в него майка си (Самата тя живееше в друг апартамент в престижен район на града, получен преди време от предприятието, в което все пак бе успяла да се издигне.). Иконата на леля му. Много стара, семейна икона, дълго предавана от поколение на поколение. Да, това беше икона на Исус Христос, Божият Син. Беше с русо-червеникава брада, изпито лице, остри скули, дълги коси, трънен венец и тъмни, дълбоки очи, от които струеше любов и болка. Но болка не от венеца, а за хората. Тъга! След смъртта си лелята бе завещала тази икона именно на него и сега тя стоеше закачена на стената в спалнята му. Исус Христос, с тъжните, но топли очи на жертвен агнец .

Мъжът усети как кожата му настръхва. Да! Колко много приличаше! Наркоманът, скитникът... Косата, брадата, очите... Очите без ирис, с безкрайно разширени зеници!... Невероятно!

Дали не е бил Той? – потръпна мъжът. Глупости! Нерви, всичко е от нервите и от късния час. Та Господ не съществува, това го научих още в училище – теорията за еволюцията и така нататък. Така е.

И... все пак? Ако все пак Той съществува? Защото какъв е смисълът на всичко около нас, ако Него Го няма? Ако на спирката е бил Той? Очите – те бяха същите. Господи, ако е бил Той? Беше му казал, че страда заради света, че обича хората... да ги обича и той...

Ами ако така ми се е сторило, помисли си мъжът. Нерви и скорошната загуба на леля ми, която обичах. И

нейната икона, която тя ми завеща и която сега виси над моето легло... Нерви, нищо друго.

Тази мисъл го успокои и той се отпусна. Така ми на няколко спирки. Но постепенно, ето, безпокойството изпълзя пак и започна да го обсебва; сети се за скитника, за леля си и отново настръхна. Ако Той съществува, значи и леля ми не е изчезнала съвсем, помисли си мъжът. А какъв смисъл има тя да изчезне напълно? Една толкова добра, безкрайно добра жена?

Утре ще отида в черквата и ще се помоля за нея. На Него. На колене, там на голия под. Дано ми прости. Та аз Го изгоних. Ще ми прости, дано да ми прос-ти. Без него всичко би било безсмислено.

Успокоен и някак утешен, мъжът се облегна и потъна в седалката. Навън снежинките, в своята многобройност, се бяха слели и превърнали в пелена.

Майорът

Ето какво се случи: тъкмо бях стигнал до офиса и се оказа, че съм си забравил ключа. Джобът ми беше празен и се сетих, че е останал в другото палто. Това ме ядоса, но за кратко. След двадесет минути щеше да дойде моят съдружник и да отвори. Само двадесет минути. Нямахме смисъл да го чакам. По-добре да отида в заведението отсреща – докато изпия едно кафе и той ще дойде.

Кафенето е лъскаво и носи многозначителното име “Нарцис”. Месинг, гранит и матирани кристални стъкла – все повърхности, в които можеш да се оглеждаш. Столовете са меки и удобни. Самото кафе е силно и винаги от най-рекламираната в момента марка. По-скъпо е, но тук това не прави впечатление, тъй като заведението е в тази част на града, където не би могло да бъде евтино.

Сервитьорката, младо, стройно момиче, идва веднага. Поръчвам си кафе и докато я чакам, разгръщам вестника. Нищо особено, новините са сензационни, но плитки. Все пак се зачитам в коментара за валутния курс на лева. Доларът леко пада, защото президентът е изневерил на жена си, въпреки че американската икономика е в подем. Нищо ново. Но данните за германската икономика също са положителни, въпреки разходите по обединението. А левът е “вързан” към германската марка, следователно няма проблеми. Валутен борд: една марка равна на хиляда лева. Точка.

– Извинете, господине, при Вас свободно ли е?

Свалям вестника смаяно. Гласът е познат, невероятно познат и същевременно далечен. Глас, който си чувал стотици пъти, но... отдавна. Някогашен глас. Вдигам очи и виждам мъж около 50-те, побелял и леко плешив.

– Да, заповядайте.

– Благодаря Ви много, господине.

Едва сега го познавам. Той е, наистина е той. Колко много е променен. Остарял, побелял, отслабнал. И обеднял: палтото е изтъняло, леко зацапано, яката на ризата протрита, вратовръзката (с вратовръзка е!), избеляла и също зацапана – мизерия, бедняк, истински бедняк... А какъв беше! Какъв само беше!

– Познаваме ли се, господине? – забелязал е, че го наблюдавам. Запазил е учтивостта на обръщението, само че тогава...

– Да – казах аз.

Познавам го от казармата. Вече минаха много години. Тогава той беше офицер, от щаба на поделението, майор. От най-лошите. Раздаваше непрекъснато арести, дебнеше караулните по цяла нощ да не спят. Тогава хвана моя приятел Асен. Асен беше лош войник, защото беше музикант и не обичаше службата. И именно защото не обичаше службата, през ден даваше караул. Беше се превърнал в привидение от недоспиване и преумора. И майор Димитров го хвана. Взе му автомата и извика началник-караула. Караулният заспа на пост номер три, автопарка! После – военен съд и ето шест месеца дисциплина. Дисциплина... Когато Асен се върна в поделението

изглеждаше съвсем същият, само леко отслабнал. Разказваше дълго за дисципа, за изродите, затворени там и се смееше. Разказите му бяха весели и забавни и изглеждаше, че там му е било забавно. Само че никога повече не посегна към китарата. Не само в казармата, а и след като се уволни – шест месеца след нас, неговите набори. Не спомена и дума защо не иска да свири повече. Не, само веднъж, след един запой каза, че тарторът на изродите свирел на китара и че веднъж свирили заедно. “На мен не ми се свиреше, но свирех” – каза той и се разсмя по неговия си начин, въпреки че едва ли е било толкова смешно. Нещо беше станало с вдъхновението му и затова беше виновен дисциплинът, в който го изпрати майорът. Когато последния път го видях, преди три или четири години, съвсем сериозно ми довери, че някакви мъже в тъмни дрехи го следели непрекъснато. А го следели, защото имал гениална идея как страната да излезе от кризата. Не ми каза каква беше идеята му, тъй като се страхуваше от хората, облечени с тъмни дрехи.

– От къде се познаваме? – попита майорът.

– От казармата.

Лицето му се промени. Първо изненада, после усмивка, само че смутена, размита, пресилена.

– Не мога да се сетя – взря се в лицето ми той. – Коя година сте служили?

Казах му.

– Не мога да си спомня... Как беше вашата фамилия?

Казах му фамилията на Асен, но тя не му говореше нищо. Та тогава Асен беше редник, някакъв си там редник. А такива са му минали с хиляди. С хиляди.

– Вкарайте ме в дисципа – казах спокойно, все едно, че говорим за времето. – Бях заспал на пост, на автопарка.

Кръвта едва видимо се дръпна от спуканите капиляри на нездравото му лице. Усмивката му стана глупава и изстина, а очичките му замигаха.

– Май си спомням – тихо каза той... – Много време е минало, променил си... променил сте се... Имате и брада.

Не казах нищо, а го гледах в очите. Погледът му се блъсна в твърдостта на моя и отскочи, сви се някъде върху масата. След малко изпълзя отново, вдигна се, но отново се отрази и пропадна някъде. Престана да се усмихва, лицето му се отпусна съвсем. Продължих да го гледам докато момичето ми донесе кафето.

– Заповядайте – каза тя любезно и веднага след това каза остро: – Добри, пак ли си дошъл за коняк? Няма да ти дам, шефа ми забрани! Изчезвай от тук!

Добромир Димитров. Добри. Точно това беше малкото му име. Едва сега забелязах, че ръцете му треперят. Алкохолик. Спуканите капиляри върху бузите, торбичките, червеният нос. Кръвта нахлу в лицето му – червената на срама. Срамуваше се от мен. Или по-скоро от Асен, войникът, който беше предал на военния съд и срещу когото беше основният свидетел. Срамуваше се и от себе си, обвинителя, и от падението си.

– Върви си! – повиши тон момичето.

– Момент – прекъснах я аз. – Донесете му един коняк за моя сметка.

Подутите му клепачи се повдигнаха смаяно и в зениците му прочетох нещо, което не мога да опиша добре. Почуда, страх, унижение, но и жалката радост на алкохолика.

– Аз... благодаря, момче – и млъкна. Понечи да стане, но краката му се разтрепериха и седна отново. Престанах да го гледам. Сложих захар в кафето и я разбърках спокойно.

– Аз наистина... съжалявам. За тогава... Ти... Вие... бяхте музикант, нали?

Едва сега си спомни за Асен.

Момичето донесе чашата с коняка и сопнато я трясна пред него. Видях как разтрепераната му ръка като удавник се вкопчи в нея и я отнесе към жадните му напукани устни. Отпи голяма глътка, после още една, почака малко и потрети. Чашата беше празна. Остави я на масата и наведе глава. После, така, както си седеше с наведена глава, се разплака безгласно.

Изправих се, отидох до бара, платих сметката и излязох навън.

Къща край реката

*На Ваня и Божидар,
с упование*

Виждам ясно реката. Тя е широка, разлята и точно там, пред къщата, завива плавно. Всъщност това е третият от десетките меандри надолу, тъй като тук е началото на равнината. Достатъчно дълбока е, за да няма бързеи, водата е спокойна, дори няма водовъртежи. Няма и тополи, които иначе се извисяват със стотици край бреговете ѝ, няма храсти, ниски горички, като тези изобилстващи само на километър по-нагоре. Ако погледнем картата, ще видим, че това е долното ѝ течение, малко преди да се влее. В друга, още по-пълноводна и още по-широка, вече плавателна река. Но и тази не е малка, напротив, една съвсем прилично голяма река, със старо корито и напълно достатъчна за пейзаж с къща и река.

Ако сме екипирани с неопренов костюм, маска и водолазна бутилка или дори само с маска и шнорхел, бихме могли да се гмурнем под водата. Макар и леко мътна, видимостта долу не е лоша. Ще установим, че най-дълбоките ѝ участъци са не повече от три метра, а при разливите – около половин. Веднага ще забележим изобилието на речни обитатели, най-вече риби. Ако сме опитни, ще различим както многобройните ята на дребните уклеи, така и по-бавните, но по-едри стада с каракуди, известни по тези краища като таранки. Не липсват и речни шарани, които, за разлика от езерните, са с удължено вретеновидно, тяло и са по-пъргави. На дъното, в дълбоките вирове се излежават средни по размер сомове,

които стоят неподвижно в очакване на плячка – във всеки случай не вас, защото сте твърде едри. В брадясалите подмоли има раци, а в каменистите бързеи по-нагоре – мрени.

Къщата е на два етажа, нито стара нито нова, от тридесетте години на миналия век. С три крила. Малка е, но и не съвсем – съпоставена в мащаб с реката пред нея и плавателната река по-надолу, е по-малка, но и това е субективно. Ако се съди по броя на прозорците, на втория етаж има поне четири спални, а на партерния, освен задължителната кухня, са разположени още три помещения. Има обширен двор, но той се разгръща зад нея, самата тя е близо до брега, в дори, бихме казали, опасна близост, ако се имат предвид колебанията на речното ниво през есента и пролетта. Скоро обаче разбираме, че е построена върху ниска скала, нещо като миниатюрен нос, достатъчно висок, за да държи основите винаги в безопасност от приижданията на водите. Боядисана някога в жълто, сега е избледняла, но все още има цвят, дори така е по-загадъчна, без да е страшна. Дворът е равен, ограден със запазена каменна ограда, не по-висока от ръста на едър, изправен на задните си лапи заек. Празен е и няма други дървета освен два стари ореха, единият в ъгъла, почти в полето, а другият – зад самата къща, толкова близо, че сякаш я увенчава със зелената си корона.

Не знаем живее ли някой в тази къща – ако съдим по вида ѝ, не е съвсем занемарена, което би трябвало да означава, че има някой, който се грижи за нея; от друга

страна, никога не се забелязват хора вътре или из двора, дори през август или уикендите. Ако се приближим откъм другия бряг на реката или с гумена надуваема лодка, ще видим, че на втория етаж, зад прозореца на близкото до нас крило, има перде – бяло, стигащо до средата му, толкова ярко, все едно е изпрано вчера, което си остава загадка.

Никой никога не е рисувал тази къща. Не че не е интересна за рисуване – тъкмо обратното, близостта на спокойната, светла, но движеща се река, разположението на къщата върху ниско извисената скала, изчистеният двор, отхапващ територия от отдръпващото се назад поле, както и безкрайното, дори когато е покрито с облаци, размиващи хоризонта, небе, създават вътрешна динамика, а защо не и напрежение между хуманно отвоюваната територия и чистата, недокосната природа, говорят ни за спотаената жажда за забавяне, което отправя към дълбинните въпроси за съществуването и вписването, за естественото и ако щете, за естеството. А дали именно това не е причината, тази прозрачност на потенциалното внушение, страхът от едно клиширано в изчистеността си послание? Или просто съпротивата срещу една остаряла естетика? Няма да разберем, пък и едва ли има значение; засега ни е напълно достатъчно да я съзерцаваме и да не мислим за нищо.

Но ето че в полето, някъде далеч, забелязваме малка, червена, бавно движеща се точка. Ние не бързаме и гледаме спокойно натам, чакаме да видим какво е това. Скоро разбираме, че е човек, който върви направо през

тревите по посока на нас и къщата. Минават много минути преди точката да стане достатъчно едра и да се разчлени. Става ясно, че е жена. Не, грешали сме, проклето късогледство, това е момиче. Рано е да бъдат определени годините, твърде далече е. Сега вече виждаме, че носи нещо в ръката си, вероятно чанта. Не, не е чанта, носи голяма черна папка, от онези, в които художниците държат белите си листове за рисуване. Макар и бавно, момичето приближава. Вече можем да различим чертите ѝ и да определим възрастта ѝ – на не повече от седемнадесет години, а може и да е по-млада. Облечена е с червена като мак рокля. Има черни, дълги, разпуснати коси и бяло като млякото на току-що откъснато глухарче лице. Красива е. За момент ни обзема притеснението, че тя е нереална, от друга епоха, плод на въображението ни; скоро обаче се усмихваме, защото виждаме, че тя говори по мобилния си телефон и също се усмихва.

Можем да останем още малко и тя ще дойде. Можем да поговорим с нея, да я питаме коя е, как се казва и знае ли нещо за тази къща. Но по-добре да си тръгнем. Защото тя е дошла да рисува. Да нарисува тази къща край реката. Нека не я безпокоим.

...Всъщност можехме да се скрием. И да погледаме как рисува... можех...ако не бях *Lepus eugoraeus Pall**. Къде да се скрия с тези дълги издайнически уши?...

Случка с борче и момиче

1.

Когато си тръгнах, валеше дъжд.

Преди това, горе в апартаментата на третия етаж, беше топло, бях забравил, че вече е ноември.

А предишния ден изобщо не подозирах, че ще бъда в този апартамент.

Все пак може би е по-добре да започна да излагам последователно събитията, като започна от онзи ден, както казват англичаните “the day before yesterday”, което е огледално на “the day after tomorrow” (имаше такъв филм, ако не се лъжа с апокалиптично съдържание). Но стига отклонения!

Всичко започна (доколкото едно нещо може да започне, всъщност всяко начало е някакъв вид продължение, най-малкото защото ние или хората, които участват в някакво събитие сме един вид продължаващи, т.е идваме от някъде) пред входа на Ботаническата градина. Защо точно пред входа на ботаническата е уместен въпрос, както и какво съм търсил там; но се разбрахме да не разводнявам повече разказа, а да го карам по-мускулесто. Иначе казано – видях я там, аз излизах, а тя влизаше. Аз носех малко борче, известно като “*Pinus sylvestris*”, бял бор. Не съм идиот, не бях го откраднал, а купил, там продават всякакви интересни растения; евтин беше, не повече от тридесетина лева, всъщност малко над, е-е-е, добре, тридесет и три и двадесет. Не мисля, че тя ме видя, по-скоро видя борчето и сигурно си е помислила,

че съм крадец или най-малкото луд, а може и двете; впрочем, може да е помислила, че съм служител или работник в градината. Нямам ясна представа за себе си и визията си, трудно ми е да преценя като какъв социален типаж мога да бъда определен от непознат човек. В огледалото изглеждам такъв, какъвто съм напоследък и малко по-различен от преди, да речем, десет години: мъничко по-пълен и още толкова по-плешив. Тя ме погледна все пак, съвсем за кратко, но беше съсредоточена по-скоро в борчето. Запомних я веднага, аз съм физиономист, никога не забравям лица, дори такива, видени преди двадесетина години. Мога, ако бях художник (а не съм, за съжаление), да направя изложба – толкова голяма, че да заеме всички етажи на ЦУМ или дори на Молл ъф София... Но за да я запомня, имаше още една причина, а именно – тя беше красива. Знам, дори виждам, как вече се усмихвате – аха, ето, значи каква била работата, така значи, красива и той го забелязал. Но не – тя наистина беше; красиво беше лицето ѝ, изваяно и мраморно-бяло, красиви бяха очите ѝ – ирис, изграден от преливащи се кръгове с оттенъци на синьо, сиво и зелено, едновременно с това отсечени с черна окръжност откъм бялото; матово-черни, разширени, изключително дълбоки зеници; красиви бяха дългата ѝ грациозна шия, неочаквано широките рамене, тънкият ѝ кръст и приятно закръгленият ханш; а краката ѝ бяха дълги и пристъпяха един пред друг, сякаш вървеше по много тясна гредичка, прехвърлена над пропаст. Косата ѝ бе огнено-червена, толкова огнена, че спокойно можеше да е боядисана; но поне на

мен не ми е известно някоя от съвременните козметични компании да е постигнала толкова съвършен естествен цвят. На години беше може би тридесет или тридесет и пет... възрастта, в която жените наистина са най-красиви. Всичко това продължи миг или два, но ми бе повече от достатъчно, за да я запомня завинаги. Въздъхнах и се отправих към колата си, моят стар, очукан, но изключително надежден “Форд”. Няма да крия, обзе ме лека тъга, както след като си излязъл от галерия, където си видял шедьовър. Не съм от типа хора, които си мислят, че всички блага на земята може или още по-лошо, трябва, да са техни – достатъчно съм помъдрял, за да си дам сметка, че това е невъзможно. Не бих го определил като примирение, иначе, общо взето преследвам целите си, но винаги влагам разум.

Прибрах се вкъщи, аз живея в центъра, близо до Орлов мост, в една уличка, на която е живял известен писател от тридесетте години. Апартаментът е двустаен, наследствен и остана от баба ми, завеща ми го преди да почине. Има две изложения – южно, към уличката, това е холът и северно, към вътрешния двор – стаята и кухнята. Веднага, след като се прибрах, се заех с продължение на започнатото или, за да съм по-точен, със завършека на плана си. Което, всъщност, ще обясни защо бях купил борчето.

Вижте, както вече казах, едното от изложенията на жилището ми е към вътрешен двор, по-скоро дворче. Познавам всеки кът от него, тъй като, живеейки на първия етаж, от стаята, която съм превърнал в кабинет,

през високия прозорец гледам точно там. Той е зле поддържан и в него няма нито едно дърво. Няма и птици, понякога само преминават котки, но подтиснати от неинтересния ландшафт и споменатата липса на птици, бързо прескачат през тухлената ограда. И така, моят план: да облагородя това място; а как би могло да бъде облагородено по-добре едно място, ако не чрез засаждане на дърво?

Дълго бях обмислял мястото, излизах и навън, вирах се към прозореца, влизах вътре и също гледах към правилния четириъгълник. Не знам дали сте забелязали, но най-трудна за декориране е именно тази форма – ако е кръг или триъгълник, достатъчно е да се постави обекта малко встрани от центъра, лесна работа. Но с правоъгълник (Ако си мислите, че е лесно, пробвайте с вашата маса и произволно взета саксия с цвете – прав съм, нали?)? Накрая реших – ще го засадя в ъгъла, но отместено: в пресечната точка на двете успоредни на страните прави, на 2 м от западната къса страна на четириъгълника (двора) и на 3,5 м от дългата му страна... е, щях да го виждам частично, но когато пораснеше един ден, прекрасните му клони щяха тържествено да се протегнат пред прозореца ми. Можех да го разположа в десния ъгъл, т.е. на съвсем видима за мен позиция, но в съседния двор имаше една огромна топола, която щеше да го задуши, пък и чисто визуално го смачкваше като пропорция.

След като реших, беше лесно; взех предварително закупените кирка и лопата, излязох на двора и се захванах

за работа. Почвата поддаде лесно до един етап (не знам дали ви е известно, но цялото Софийско поле е съставено предимно от немного дебел пласт канелени горски почви, формирани върху разнообразни почвообразуващи материали (пясъчници, андезити, варовици и др.). За съжаление, в моя случай, след петдесетия сантиметър попаднах на варовик. Благодарение на достатъчния, неизбледняващ опит от казармата, където бях копал дълги канали за полагане на кабели, се справих за не повече от час. По принцип, както повечето иглолистни, белият бор има добре развит централен корен с многобройни странични разклонения, което го прави адаптивен при всякакви почви. А това означава, че не беше необходима голяма дълбочина, по-скоро ширина. Дупката, която изкопах беше 60/80/80 см. Много е важно, както ми беше обяснил специалистът от Ботаническата градина, след като се засади борчето, почвата да се утъпче, за да се “изгони” въздуха от корените. Изгоних го със стоте си килограма, полях го обилно с вода и се отдръпнах доволно. Резултатът беше блестящ! Пустият, възмрачен и скучен преди двор, сега се бе превърнал в дом на бялото борче; впрочем, самото борче изглеждаше щастливо в този закрилящ го със стените от всички страни четириъгълник. Убедих се, вече на практика, че и самото място е удачно, въпреки предишните колебания. Представих си го и след години, извисило се високо над оградата, мерещо ръст с тополата. Винаги щеше да бъде добре поставено. Всъщност, всеки бор винаги стои достойно в градска среда, cool, както казват англичаните. Гледах го с чувство, близо

до щастие, докато съвсем не се мръкна и се прибрах. Не знам защо, но си спомних за момичето, което бях видял днес.

2.

Сега започва завръзката. Обикновено е така; героят, нищо неподозиращ (какъвто бях аз), невинен и наивен (това е много важно, защото е необходимо да има благодатна почва за посяването на сюжета), върши нещо обичайно – гледа телевизия, разхожда се по улицата или стои в интернет. След което... Но, стига съм говорил по принцип.

Беше в неделя, преди обяд, на другия ден след като бях засадил борчето. Работех в кабинета си върху един от закъснелите ми проекти за малка офис-сграда. Отдавна, може би вече десетина години, нямам чертожна маса, а използвам небезизвестната компютърна програма “Аутокад”. Не бих казал, че е най-съвършената програма в света, но, по скромното ми мнение, тя замества в някои отношения цял отдел. Инвестицията ми в бърз компютър, широк, двадесет и един инчов плазмен монитор, широкоформатен принтер, се беше оказала повече от удачна и се беше изплатила отдавна. А след включването ми в интернет (нещо, срещу което се съпротивлявах дълго заради усещането за ограничаване на личното ми пространство), получих настина свободата да работя когато и както си искам (което всъщност е може би едно от възможните проявления на свободата – въпреки някои широко разпространени теории, най-вече на съвременни

френски философи и философстващи писатели, че всъщност новите технологии са път към робството).

Офис-сградата, както казах, беше малък обект, на три етажа, по-скоро нещо като модерна къща. С клиента бяхме минали през идейния проект, вътрешните разпределения бяха уточнени, оставаше чисто техническото изпълнение. А то, като най-досадно, винаги се отлага. Аз съм сравнително пунктуален човек и закъсненията ми са в бъдеще време. Да съм ясен – за да не закъснявам, винаги си поставям краен вътрешен срок десет дни преди срока на предаване на проекта. Така наистина се застраховам от закъснения, а, както знаете, клиентите винаги са щастливи да им се предаде стоката или услугата предсрочно. Наистина не мога да си представя, че мога да закъснея с официалния срок – стигат ми моите собствени забавяния. Та в този случай бях закъснял три дни с вътрешния срок, което ме притесняваше; една от причините беше борчето и свързаните с него предварителни проучвания – огледите на двора, сърфирането из интернет за избора на подходящия вид, разговори с колеги и предприемачи за най-добрите градински центрове. В дванадесет без пет все пак свърших и доволно се отпуснах на удобния стол с пръсти, преплетени зад врата. Имам и по-добри архитектурни проекти, но този определено не беше от най-лошите. Но, най-важното, бях приключил. Пуснах файла да се принтира и влязох в интернет, за да го изпратя на клиента.

Моята поща е една от най-популярните в страната и заглавната страница е изпълнена с новини, банери и

линкове, на които обикновено не обръщам внимание. С годините бях поизгубил интерес към сензациите, а рядко, много рядко, новините не са сензационни. Плитките манипулации са ми под нивото. Но сега видях онзи линк с дебели сини букви: “Отвлечена жена от района на Ботаническата градина”. Сигурно щях да я подмина, ако “жена” и “ботаническа градина” не се свързаха в нещо познато, което изостри вниманието ми. Заради пунктуалността си не клигнах веднага върху заглавието, а само го препрочетох и продължих с изпълнението на преките си задължения. Но веднага, след като свърших, се върнах пак там и клигнах...

Изскочи дълга цяла страница статия с, най-важното, снимка на жертвата, която можеше да бъде уголемена. Направих го и щях да припадна.

Това беше ТЯ.

Да, това беше момичето, жената, която бях видял вчера следобед пред входа на Ботаническата градина, съвсем същата, с дългата си огнена коса, с невероятно красивото си лице и очи, с... не, облечена по друг начин, но родителите ѝ, както научих по-долу, бяха дали една от малкото снимки, които притежават: тук беше с няколко години по-млада, с черни дънки и черна фланелка с къси ръкави и дънково яке, праметнато през рамо; гледаше в полупрофил (или полуанфас) към обектива с отметната назад глава, усмихвайки се загадъчно, като, бих казал, професионална манекенка, ако не бе далеч по-одухотворена.

Когато първоначалният шок отмина, се съсредо-

точих в съдържанието на статията, като я изчетох на един дъх. Фактите, накратко, се оказаха следните: Г.Н., 35-годишна, разведена, без деца, отишла да разгледа ботаническата градина вчера след обяд. В 15:32 влязла през входа, откъдето получила касова бележка (от издаването на тази бележка, операция, съхранена в паметта на касовия апарат, се знаеше точния час). Била забелязана от свидетел по-късно да разглежда банановите дръвчета в парника за тропически растения, а след това – богатата колекция от широколистни дървета. Дори, около 16:30, се осведомила от служителя Е.В. за цените на някои от тях и... това била последната информация за нея. Служителят Е.В., който я видял последен, си помислил, че е тръгнала към изхода/входа, тъй като в 17:00 градината приключва работа. Но нито пазачът на входа, нито продавачката на билети, нито който и да било друг, я видели повече. Интерес будел и начинът на отвличането – макар и разположена на 20 хектара, градината е оградена с висока телена мрежа, на места с видео-наблюдение; целостта на мрежата била непокътната, направените огледи не показали наличието на следи за напускането на обширния обект. Заподозрени нямало, нямало данни Г.Н. да е замесена в каквито и да било престъпления или съмнителни афери, нямала досие в полицията, нищо, което да предопределя нейното изчезване. Единствената хипотеза на полицията била, че е отвличена от похитители за откуп – бащата на жертвата, Петър Н. бил заможен бизнесмен с повече от добри доходи, собственик на верига магазини за бяла и черна техника. Сигналът бил

подаден от майката на жертвата към 23:00 снощи, след като тя не дошла на семейната вечеря в 20:00, не отговаряла на обажданията на мобилния си телефон, а и нито един от нейните приятели и познати не знаели къде е. Оперативно-следствените действия продължавали, завършваше материалът. Приканваха се свидетели да се обадят на съответните телефони, като анонимността им беше гаранитрана.

Не знам и никога не съм знаел как нещо става важно за някого. Как някакъв факт, обстоятелство или случка поражда у даден човек чувството или усещането и накрая решението, че именно той, а не друг трябва да се ангажира с дадено нещо. И това нещо да го обсеби и в един прекрасен миг да се превърне в най-важното нещо в живота му, едва ли не в негова кауза.

Няма логика, всеки ще се съгласи. Но става и животът тръгва под този знаменател, след което няма връщане назад.

Нещо подобно се случи и с мен в онази неделя. Незнайно защо, неизвестно как, но там, пред компютърния екран, пред уголемената снимка на жената, почувствах, че това ще бъде моята кауза. Каузата да спася по някакъв начин тази красива и, както изглеждаше, невинна жена от ръцете на жестоките и безсърдечни похитители. Интересното е, че никога не съм се увличал по рицарски, индиански и прочее романи, изпълнени с патетични благородни постъпки. Дори когато бях дете, вътрешно се присмивах на моите приятели, които се биеха с “лошите” и закриляха “добрите”. Именно патетиката ме

отблъскваше и предпочиташ да съм стражар вместо апаш в популярната тогава игра на “Стражари и апашаи”. Патетиката и, сега си давам сметка, подсъзнателното усещане, че светът и в частност хората не са двуполусни, не са само черни и бели... пък и доброто, със своята претенция за изначална праведност винаги поражда малкоскука. Но сега някак погледнах по друг начин, сякаш дремещият в мен рицар се пробуди и се заглежда за меча си.

Посегнах към телефонната слушалка.

3.

Гласът отсреща не беше нито строг, както можеше да се очаква, нито загрижен, просто формален.

– Столична дирекция на МВР, дежурният слуша.

– Добър ден. Обаждам се във връзка с отвлеченото момиче в Ботаническата градина. Аз съм свидетел. Кратката пауза, която последва можеше да означава изненада, прехвърляне на друга линия или просто включване на проследяващо устройство.

– Вашите имена, господине? Обаждате се от София, нали? Ако обичате вашия адрес.

Казах си всичко, а той си записа.

– Слушам ви.

– Видях въпросното лице в момента на влизането му в градината. Аз тъкмо излизах... и помислих си, че тази информация може да ви е от полза.

Странно и дори смешно е как човек се променя, когато говори с официални институции: “въпросното

лице”, “в момента на”. Някакъв идиотски рефлекс или по-скоро вкоренена представа за, така да се каже, институционално говорене.

– Значи, г-н... ъ-ъ-ъ... Златев, вие твърдите, че сте били свидетел на влизането на Гергана Николова в ботаническата градина.

– Да. Разминахме се. Тя е красива жена и не може да не бъде запомнена. Тъкмо си бях купил борче и...

– Момент, момент. Можете ли да дойдете в полицията и да дадете показания?

– Разбира се. Въпреки че едва ли ще кажа нещо повече от това, което току-що чухте.

– Все пак заповядайте. Можете ли да дойдете сега?

– Да. Аз съм със свободна професия.

Също глупаво уточнение, защото беше неделя.

Дежурният прекъсна линията.

Ето ме вече в кабинета на дознателя – едър мъж, с много рунтави вежди и дълбоки черни очи, мургав, но не прекалено. На широкото му бюро имаше масивен монитор, а някъде отдолу компютър, който работеше, защото се чуваше как разбитият вентилатор се върти. Разпитът протече горе-долу така: аз описах подробно случката, а той пишеше с два пръста на клавиатурата, като даваше уточняващи въпроси след помръдване на впечатляващите си вежди. Операцията отне над час и половина, след което той принтира протокола и ми го връчи да го прочета. Най-отдолу на формуляра пишеше “Протокола прочетох, правилно е записан. Разписът приключи

в часа, мин.” Подписах се отдолу, дознателят също, като ме помоли да се разпиша отделно на всяка страница. Подадох му листата.

– Благодаря. Значи, от показанията ви разбирам, че не сте познавали изчезналата.

– Моля? Да, точно така. За пръв път я видях там до входа.

– А след това виждахте ли я?

– Да съм я виждал ли? – Проумях. – Да не би да искате да кажете, че аз...

– Нищо не искам да кажа. Просто ви питам. Виждахте ли я по-късно?

– Не. – Напуши ме смях, но успях да се сдържа, само се усмихнах. – Чак тази сутрин, в интернет. Малко преди да ви се обадя.

Дознателят обаче не се усмихна в отговор, просто ме гледаше под забележителните си вежди. Престанах да се усмихвам. Така, неусмихнати, се гледахме известно време. Наруших тишината аз.

– Това е. Свободен ли съм?

– Имам още един въпрос. Какво стана с борчето, което сте купили от градината?

– Засадох го.

– Къде? Та вие живеете в жилищен блок.

Обясних му подробно, като не пропуснах колебанията си за мястото на засаждането. Посочих му и подбудите си за окончателния избор на мястото. Още докато довършвах разказа си забелязах как в очите му нещо се променя. Предполагам, че ме е взел за перко.

– Благодаря. – Въздишка. – Вече сте свободен. Чакайте да разпиша записката... иначе няма да ви пуснат да излезете. Ето и моята визитка. Обадете ми се, ако научите нещо повече.

– Непременно. Между другото, втулките на вентилатора ви са разбити.

– Моля?

– Вентилаторът на компютъра. Може да блокира и ще изгори дънната платка. Казвам ви го от личен опит, имах подобен проблем. Цялата информация отиде на кино.

Изпитах облекчение, когато излязох навън. Сякаш слънцето грееше по-ярко, небето беше станало по-синьо, хората по-дружелюбни и изобщо знаете какво имам предвид.

4.

Случаят с отвлечената Гергана Николова стана безспорната новинарска сензация. Изглежда е нямало други, по-интересни новини, пък и все пак новината си я биваше – тайнствено отвлечане и то къде, невинна жертва, богат родител-бизнесмен, може би откуп... Истински американски екшън. За съжаление, част от сензацията станах и аз; още на по-следващия ден малката уличка, на която живеех, почерня от репортери. Нищо неподозиращ, рано сутринта излязох да си купя вестник и те ми се нахвърлиха:

– Какво видяхте?

– Къде работите?

– Как беше облечена жертвата?

– Знаете ли нещо повече?

– Любовници ли бяхте?

И дори:

– Вие ли я отвлякохте?

Ужасен затръшнах вратата. И още там, в полутъмното антре, си дадох сметка, че с анонимността ми, която винаги съм ценял високо, е свършено. Изчаках половин час, като иззад завесата проверявах какво се случва на улицата; стоях там и не мърдаха. Оставаше ми интернет. Влязох със страх. Имаше защо. Освен всевъзможни информации за самата похитена, навсякъде фигурираше моята особа, в, забележете, качеството на ОСНОВЕН свидетел. За непосветените изглеждаше едва ли не, че аз, ако не съм точно пряк извършител на отвличането, то поне съм видял как е станало. За някои медии бях дори заподозрян, със странно поведение; подозрителното било, че сам съм се обадил в полицията и съм дал... противоречиви показания. Стана ми ясно защо е този интерес от страна на журналистите. Взех визитната картичка на дознателя и набрах номера.

– Дежурният слуша.

– Търся...

– Момент, прехвърлям ви.

– Ало?

– Обажда се Златев, свидетелят с борчето. Нали си спомняте?

– Разбира се. Да не сте се сетили още нещо, което сте пропуснали да ми кажете при разпита?

Изнесох такава тирада от възмущение, че чак се уплаших от себе си. Не бих го направил, ако не бях обсаден от глутница журналисти. В кризисни ситуации човек наистина се променя. Или това беше истинската ми същност?

– ...възмутително е, как така си позволявате, вместо да запазвате анонимността ми на свидетел, да излагате всичко пред журналистите?... Безобразие!... Безобразие, чувате ли?! – завърших накрая с риторичен въпрос.

От другия край на линията ми отговориха с кратко мълчание. След това, съвсем хладнокръвно – ей, бива си ги ченгетата, браво! – каза:

– Разбирам ви, г-н Златев. Съжалявам. Да ви кажа и аз бях изненадан когато видях името ви в новините. Искам да ви уверя, че ще направим вътрешно разследване как е изтекла информацията. Във всички случаи обаче, това не е било от моя страна.

– Добре! Но кажете, какво да правя? Отвън има най-малко петдесет човека с камери и микрофони, жадни... озверели за сензация! Какво да правя!

– Разбирам неудобството. Моят съвет е да изчакате докато си отидат или да излезете и да кажете, че сте подписали декларация за следствена тайна. Или че просто не коментирате. Нещо в този дух. Това ще ги успокои. Но не ви съветвам да им казвате каквото и да е, иначе няма да се отървете. Впрочем, обаждате се тъкмо навреме. Можете ли да дойдете в кабинета ми днес следобяд? Да кажем към три?

– Но аз не мога да изляза, ще ме разкъсат, разберете! И защо съм ви потрябвал? Всичко, което знам по случая, го описах в онзи идиотски формуляр.

– Очаквам ви в три. Бъдете точен. Пиууууууу....

Последното беше звукът от централата, беше затворил.

Оказа се прав. След два часа си бяха тръгнали, с изключение на едно голобрадо репортерче, което неуспешно се прикриваше зад метална кофа за боклук, пресструвайки се, че чете вестник. Облякох се бързо, поставих си маратонките и хукнах с всички сили към Орлов мост... И да е искал, нямаше да може да ме настигне, някога имах нелоши постижения на къси спринтови дистанции. По пътя се молех да няма журналисти пред полицията. Обаче имаше. Разпознаха ме веднага и ми се нахвърлиха отново... но аз успях да се шмугна по-бързо от куршум вътре. Най-накрая спокойствие. Охраната ги отблъсна и ме въведоха при дежурния.

В одимената стая имаше няколко полицаи, които ме гледаха сякаш бяха видели Фантома от операта. Е, сдържано, по полицейски, но определено изненадано. Дежурният набра някакъв кратък номер и докладва, че свидетелят Златев е тук. След което каза “слушам” и кимна към един сержант да ме придружи до кабинета на дознателя. Влязохме, сержантът козирува и аз, заедно с дознателя и още двама непознати, мъж и жена, останахме сами.

– Седнете, Златев – посочи стола пред себе си той. – Отървахте се от журналистите, а?

– Засега – въздъгнах аз. – Отдавна не бях тичал толкова бързо.

– Разбрах – подсмихна се той, за кратко и за пръв път. А, както ще стане ясно по-нататък, и за последно. – Надбягали сте колегата, а той е младо момче. Хм.

В първия момент не разбрах за какво говори, но после загрях.

– Помислих, че е репортер. Да не вземете да го накажете? Бях шампион на випуска на сто метра. И в армията изкарах една отпуска. Впрочем, тогава бях в далеч по-добра форма. – Не знаех защо ги плещя такива. Може би защото имах нужда да поговоря с някой след цял ден принудителна обсада. – Защо ме извикахте?

Вече бях свикнал донякъде с очакването да не се надявам на незабавни отговори на конкретните си въпроси. Но този път дознателят надмина себе си, защото замълча толкова дълго, че започнах да се чудя дали съм го попитал нещо или само съм имал намерение и съм взел желаното за действително случило се.

– Крайно неприятно ми е това, което трябва да ви кажа, г-н Златев. – Дознателят помръдна с веждищата си: първо бързо, вторият път по-бавно, след което ме погледна в очите. – Вие сте уличено лице във връзка с изчезването на Гергана Николова. Налага се да ви задържим за двадесет и четири часа, имам съответната заповед. Имате право на копие от нея. – Той ми подаде някакъв документ, на който пишеше “Заповед за задържане”.

– Длъжен съм да ви информирам за вашите права. Имате право да ползвате медицинска помощ, адвокатска

защита, да обжалваате пред съда законността на мярката по задържането и да уведомите посочено от вас лице. По-късно ще попълните съответната декларация. По процедура трябва да изготвим протокол за разпит на уличено лице. Моля, седнете. И така...

Нищо не казах, не ми хрумна дори да се възползвам от правата си, имах чувството, че участвам в снимането на филм. Пък и нямах наум адвокат, на когото да се обадя, нито някой, когото да информирам... Разпита ме по същия мъчителен начин, като пишеше с два пръста, този път задаваше повече въпроси, а аз отговарях кратко. Във въпросите си включи и епизода със засаждането на борчето. Въпреки абсурдността на положението или точно заради него, ми досмеша.

– Моля да подпишете протокола. – каза накрая той и въздъхна. – Имате право и да не го правите. Ще ви помоля да подпишете и Заповедта за задържане и декларацията, че сте информиран за вашите права.

– Всъщност – казах аз, подписвайки декларацията, че съм информиран за правата си – бих искал да се обадя на адвоката си.

5.

Кицията беше просторна и прясно ремонтирана. Изглежда във връзка с многобройните критики на правозащитните организации като Хелзинкския комитет или други от сорта, или заради изискванията на Европейската комисия, държавата беше отпуснала пари, поне за този – така да се каже, един от главните и представителни

кафези за столицата. Вместо нар имаше истинско легло, възтъвърдо, но много хубаво, алуминиева дограма на иначе зарешетеното прозорче, скъпа подова настилка... Почти пет звезди, ако ми позволите черния хумор. Но друго освен него не ми оставаше в онзи момент, още повече, че преди малко бях лишен от колана си, връзките на марафонките и цялото съдържание на джобовете.

– Искате ли вода или кафе? – попита ме полицаят, който ме беше придружил докато заключваше решетката зад мен. – Дознателят се разпореди да ви предложи, човекът ми даде монета от един лев.

– Не, благодаря. Не се притеснявайте.

Той определено нямаше вид на притеснен, но бях в шок и не знаех какви ги говоря. Всеки на моето място би изпаднал в шок, дори и куражлия, а аз не съм от тях. Е, да, съвестта ми беше чиста, като планински кристал, но какво от това? От свободен човек, преминавайки през свидетел, се бях превърнал в заподозрян (според тукашната терминология – “улично лице”) и накрая в задържан, т.е. несвободен. Повдигнах глава към прозорчето и се загледах към синьото небе. Това ми напомни нещо. Да, когато ме вкараха в ареста в казармата. В ареста на караулното имаше прозорче с подобни размери, макар и с олющена боя, и подобни, ръждясали решетки отвън. Тогава видях същото синьо раирано квадратче небе; и тогава го гледах десет минути, но тогава знаех защо съм вътре, а сега не знаех. Защо бях в ареста ли – който е служил в родната социалистическа казарма знае, че не са нужни кой знае какви причини... Добре де, хванаха

ме, че на пост слушам радио – една немска класация на хитове, тръгваща от сто и приключваща при номер едно. Дежурният офицер ме “излови”, както се казваше тогава, на номер три, в пет без десет сутринта. Така и не разбрах кой се класира на първо място... Тогава ми дадоха три дни арест и ме остригаха, но сега...

Седнах на леглото и се замислих за близкото си и по-далечно бъдеще. Бях невинен, но те не мислеха така. Напротив. За тях бях виновен, защото... защото може би не разполагаха с друг такъв обект. Борбата с престъпността, едно от слабите звена на държавата, изискваше от тях активност. Но, обвинявайки мен, какво щеше да стане с истинския/те похитител/и – и, най-важното, с горкото момиче? Беше странно, ама много странно, че вместо да мисля за себе си, се притеснявах за нея. Прекалено странно, бих казал. От център на собствената си вселена, се бях превърнал в периферия, “аз” беше изместено от “тя”... И не можех да направя нищо, дори индиректно, със съществуването и присъствието си в тази килия; вредях на разследването, превръщах се в пречка за разкриването на реалните извършители. Но какво можех да направя? Аз нямах никакво значение – да, пред нейната свобода и може би живот – обаче институцията, хлъзгайки се по инерцията на най-малкото съпротивление, ме поставяше в невъзможността да предприема каквото и да било. Ужасно е да се чувстваш безпомощен, когато това касае теб самия; само че тази безпомощност е така да се каже с един участник – двойно по-ужасно е, когато осъзнатата ти безпомощност касае и друг. Хванах главата

си с двете ръце и изпъсках.

– Господине, пристигнал е вашият адвокат, трябва да дойдете с мен – чух глас. Беше същият полицаи, който ме беше придружил до килията и любезно ми беше предложил вода.

Заведоха ме в някакво помещение, съвсем малка стаичка, пак току-що ремонтирана, със стъклена врата. Вътре ме чакаше адвокатът, след малко ще обясня кой.

Полицаят излезе и застана пред вратата, като ни наблюдаваше зорко.

– Как си?

Отпуснах ръце и секунда-две гледах тъпо.

– Странно – признах си аз. – Петьо, каква е тази работа, бе?

Петьо е моят адвокат – т.е. адвокатът, който посочих. Петьо е мой съученик до 8-ми клас и, макар че никога не ми е бил приятел, от години го използвам за съветник по юридически въпроси. Които не са толкова много, последният път беше преди пет години, при отварянето на завещанието на баба ми. Оказа се на ниво и тогава вуйчо ми, който имаше претенции за наследник, без да е споменат в завещанието, беше елиминиран благодарение на находчивостта на Петьо; беше елиминирано и моето желание все пак човекът да получи нещо.

– Ти ще кажеш – отговори ми той, след като ме гледа с безстрастните си очи няколко секунди. – Имаш ли нещо да ми кажеш?

– Какво да ти кажа? Дадох показания като свидетел, минаха два дни... всъщност един – и ме заключиха.

Невинен съм.

– Не те питам дали си невинен. – Охо, помислих си аз, играем си на професионалисти.

– Няма значение дали ме питаш, казвам ти го. Защо съм тука?

– Една от версиите е, че си отвлякъл жената, убил си я, закопал си я в двора на “Янтра” и отгоре си насадил борчето. Хм, после си я изровил и си я изхвърлил някъде. Обаче си забравил да засадиш борчето обратно.

Ако в стаята беше влязъл тигър, изненадата ми нямаше да е толкова голяма. Каква ти изненада, направо щях да припадна.

– Какво-о?! Ти чуваш ли се какви ги говориш?!

– Казвам ти версията. Работят и по други хипотези. Виж сега, ако искаш, можеш да ми кажеш всичко. В случай, че знаеш какво е станало и ако е станало прибително така, можем да издействаме споразумение...

– Стоп!

Слава Богу, той спря. Гледаше ме с професионално изумление. Кое е другият израз за престорено учудване.

– Петьо, слушай ме внимателно. Не съм отвличал никого, не съм убивал никого, не съм заравял и разравял никого. Ясен ли съм? Единственото нещо, което зарових, беше бялото борче, което купих от Ботаническата градина в събота. Всичко останало са дивотии. Пълни.

– Как тогава ще обясниш, че, първо, борчето го няма никакво и, второ, в дупката са намерили огърлицата на въпросната Гергана? Как?

6.

Ще излъжа, ако кажа, че тази нощ съм спал повече от тридесет минути. Първите няколко часа вървях като леопарда в зоопарка от стена до стена, първо бързо и, след като минах през период на забавяния и поспирания, и се изморих, спрях да вървя. Стоях известно време прав и гледах към коридора; после, най-накрая, приседнах и като почувствах колко съм уморен, полегнах – в началото странично, а впоследствие – по гръб. В това състояние ме завари сержантът, на свечеряване, като донесе вечерята – сандвич и чаша за еднократна употреба с минерална вода, които не побутнах. Гледах в тавана докато се стъмни съвсем, след което дойде друг, вероятно дежурен и натисна някакъв бутон отвън. Тънка неонова лампа тип “пура” светна над вратата на килията със слаба, чезнеща светлина. Дежурно осветление, в казармата също ги имаше. Мисля, че нещо ме попита. Тъй като не реагирах, си тръгна, а аз останах сам в полумрака, разсейван от осветлението в коридора. Както вече казах, спал съм не повече от половин час, призори. Сънувах, естествено, борчето и момичето, но във варианта от снимката и майка ѝ, която ме гледаше много тъжно. И трите образа се сливаха и сменяха местата си, като в един момент момичето и борчето станаха един и същи обект – всъщност остана само борчето, но аз знаех, че това е момичето, то също го знаеше. Събудих се уплашен и изпотен, въпреки че в килията беше по-скоро възстудено. Взех чашата с водата и я изпих на един дъх. Мисълта да ям сандвич ме отвращаваше. Разнебитен, се върнах в леглото

и легнах отново. Така, с ръце кръстосани под главата, лежах докато утринната светлина не пропълзля през решетките на прозорчето. Изправих се и се приближих до това късче свобода. Небето беше синьо, очертаваше се хубав ден.

И тогава реших. Не знам как стана, наистина, може би подсъзнателно съм се стремял към това не само тази нощ, а през целия си живот.

– Дежурният! – опитах да извикам, но гласът ми беше пресипнал и излезе по-скоро гъргорене. Прокашлях се и повторих: – Дежурния-а!

Сега беше много по-силно. Чух първо стъпки, после се появи сержантът от снощи.

– Какво става? – хладничко попита той.

– Искам да извикате дежурния офицер – казах спокойно. Интересното е, че от този момент нататък бях спокоен. Въпреки събитията, които последваха.

– За какво ти е? Ако искаш нещо, питай мен. – Ха, вече беше сменил тона, а учтивостта беше останала някъде в небитието.

– Трябва да направя едно изявление. Не се обиждайте, обаче сте на много ниско ниво в йерархията.

– И по-добре. Ей сега ще го извикам. – обърна се и след като изчезна от полезрението ми, чувах само отдалечаващите се стъпки в коридора. Не минаха и пет минути, когато отново чух стъпки, този път на двама души. Беше цивилен, горе-долу на моите години.

– Искали сте да говорите с мен. – Мъжът ме гледаше без да мигне. Очите му бяха леко подпухнали, бях

го събудил.

– Да. Искам да направя едно изявление.

– Вероятно искате да кажете показания – той повдигна извинително рамене. – Ако е това, ще трябва да имате търпение до 8 часа.

– Не – поклатих твърдо глава. – Трябва да знаете, че мога да направя разлика между показания и изявление. Казах точно това, което смятам да направя: изявление. По-точно – официално изявление.

– Кхм – прокашля се дежурният офицер. – Така да е. Но дори и в този случай не мога да съм Ви полезен. Аз съм само дежурен.

– Мисля, че точно Вие трябва да чуете моето изявление – настоях аз. – Защото Вие сте дежурен и в това си качество отговаряте за мен. Нали?

– Отговарям. Да сте нахранен, да имате вода, да не се самоубиете. Ей за такива неща. За останалото, ще трябва да изчакате...

– Отлично! – прекъснах го. – Точно за това става дума.

– Не разбрах – за първи път човекът се стресна. – Да не би да не сте добре?

– Добре съм – успокоих го аз. – Грижите бяха превъзходни, ще Ви похваля – както Вас, така и него пред висшестоящото началство. Друго имам предвид. И така... – прокашлях се авторитетно, направих кратка психологическа пауза и продължих с тържествен тон:

– Днес, 05.07.200... година, обявявам гладна стачка в знак на протест...

– Чакай, чакай – прекъсна ме той, преминавайки на ти. – Сега е извънработно време. Нямам никакво намерение да пиша после докладни записки. Не можеш ли да издържиш до осем, когато ще дойде дознателят? Тогава прави изявления, стачки, каквото искаш. Нито сме чули, нито сме видели. – той кимна към сержанта и двамата се ометоха, с възмутена походка.

В осем и половина бях заведен при дознателя, вече с белезници. Явно статутът ми се беше повишил. Седнах пред мъжа с веждите и докато ми отключваха белезниците го гледах решително в очите. Той не се трогна особено.

– Искам да направя изявление – казах му аз, като разтривах китките си.

– В устна или писмена форма? – не трепна той. Очевидно дежурният го беше уведомил.

– Бих предпочел в писмена. Нека да бъде оформено като декларация. Така ще съм сигурен, че няма да се изгуби. Нали?

– Ще я приложа към делото – кимна той.

– Предполагам, че вие ще пишете? Малко сте бавен, мога и аз. Не че имаме бърза рбота.

– Слушам ви, Златев.

– Добре, пишете – Започнах да диктувам аз – “Днес, 05.07.200... година, в осем часа и четиридесет минути обявявам гладна стачка в знак на протест срещу отвличането на Гергана Николова. Заявявам, че ще умра, освен ако случаят не бъде разкрит или ако похитителите не я освободят. Преценявам, че без да бъдат изпълнени

тези две условия, животът ми няма смисъл.” – Направих втора пауза, малко по-дълга от първата, за да разгранича изявлението от разговора. – Всъщност това е изявлението.

Настъпи тишина, той ме гледа няколко секунди, след което ме попита:

– Ама Вие сериозно ли?

– Напълно – потвърдих аз. – Принтирайте го и да подписвам.

– Това е глупаво.

– Аз не мисля така. – Ще ми дадете ли да го подпиша или не?

– Не можете да стачкувате по такъв повод – каза той, леко изнервен. – Можете да стачкувате срещу обвинението срещу Вас и задържането ви, срещу отношението към Вас, но това тук... е нелепо.

– За какво да стачкувам, решавам аз. Ще ми дадете ли да подпиша декларацията или не?

– Добре. – Въздъхна той и пусна принтера. Прочетох текста и доволен се подписах отдолу.

Върнаха ме в килията. Легнах, затворих очи и най-неочаквано заспах.

7.

Събуди ме внимателно побутване по рамото – не само внимателно, но и с известен респект, сякаш бях ако не главнокомандващ на армия, то поне генерал в едно от главните направления на настъплението.

– Господине – чух внимателен глас. Отворих очи

и видях пред себе си непознато лице. Трябваша ми няколко секунди да се завърна от дълбоките падини на съня и да осъзная къде съм. – Трябва да ви заведа в кабинета на дознателя.

– Водете ме – изправих се по войнишки аз, протягайки ръцете си за белезниците.

Забелязах, че кабинетът на дознателя е пълен със загрижени лица, които, след като влязох, заизучаваха моето собствено. Протегнах се лениво.

– Доведохме лекар, психиатър, който ще ви прегледа в присъствието на още двама негови колеги експерти. Бихте ли седнали? Назначена ви е психиатрична експертиза.

– Добре – отговорих аз, но не бързах особено. – Въпреки че, поради статуса ми на стачкуващ, би било добре да пазя силите си. – Седнах на познатия вече стол и се отпуснах. – Къде е лекарят? – хвърлих небрежен поглед към групата мъже, откъдето един елегантен слабават сухар направи крачка напред. Дознателят стана и му направи място да седне на неговия стол.

– Приятно ми е, доктор Празников – представи се той. – Аз съм главният психиатър на МВР. Ще трябва да Ви прегледам. Ако, разбира се, нямате нищо против.

– Тъкмо обратното – кимнах с глава аз. – Държа да бъда прегледан, за да бъдат разсеяни бъдещите спекулации относно менталното ми здраве.

Някой от тълпата се изкашля.

– Отлично – оживи се докторът. – Трябва да Ви задам няколко въпроса. Ще Ви помоля да отговаряте

открито. Започваме ли?

– Да.

– Така. Как се казвате, кой ден сме днес и защо смятате, че сте тук?

Усмихнах се.

– Вероятно знаете името ми, днес е вторник, а защото съм тук ми е трудно да ви отговоря. Предполагам, че съм нещо като изкупителна жертва на системата, неспособна да се справи с разкриването на истинските извършители на отвличането на г-жа Николова. Но ако е необходимо за процедурата, ще ви кажа името си. – Казах му го, а той го записа в папка, незнайно как попаднала в ръцете му.

– Вашата професия?

Казах му.

– Добре. – Той ме погледна над папката. – Мислите, че сте жертва. По-точно изкупителна жертва. Защо смятате така? – Очите му – черни и проникващи, ме гледаха без да мигат. Не му останах длъжен. Учудих се откъде неочаквано в мен се беше завъдил този кураж, ама май наистина бях станал друга личност. Не бързах с отговора и го гледах. Накрая той не издържа. – Чухте ли въпроса ми?

– А вие чухте ли моето обяснение преди малко?

– Да, разбира се. Но се надявах да обясните по-пространно.

– По-пространно? Добре. Цялата правоприлагаща и съдебна система в нашата страна е в колапс. Тя е неспособна да се справя със задачите си, поради лошата си

организация и корупционните практики, които я разяждат отвътре. Освен това, тя е под силен натиск от международната общност да се реформира или, най-малкото, да покаже някакви резултати с разкриването на престъпления от характера на рекет, изнудване, отвличания. След отвличането на г-жа Николова, заради състоянието си на парализа, системата на МВР, която е част от правоприлагащата система, не успя да се справи с откриването на извършителите на това грозно посегателство върху свободата ѝ. И, именно заради безпомощността си, системата скалпи това следствие срещу мен, единствения свидетел, който пожела доброволно да сътрудничи с цел подпомагане разкриването на отвличането. Следствие, което е породено от натиска върху тази система да излезе с резултати, а също и поради обстоятелството, че аз, в качеството си на безпомощен интелектуалец, необвързан със структурите на организираната престъпност, съм, така да се каже, най-удобен за тази цел. Само че тук хората, които взеха решението, направиха стратегическа грешка, неподозирайки моята способност да се самозащитавам, включвайки силният коз на себеотричането в името на истината.

Този път настъпи действително продължителна тишина. Използвах я да разгледам лицата на моите посетители, до едно изопнати и пребледнели. Вътрешно се усмихнах.

– Значи... – докторът си отбеляза нещо в папката – ако съм Ви разбрал правилно, Вие се опитвате да реформирате правораздавателната система, на която сте

жертва?

– Докторе! – повиших глас аз, от който той показно се стресна. – Аз не съм глупак, за да не разбера в каква плоскост ме тикате. Вие искате да ме изкарате шизоиден тип, с характерната симптоматика – мании за величие и за преследване. Не, уважаеми господине. Аз не искам да реформирам системата, нито страдам от мания за величие. Аз съм просто някой, сравнително малък, човек, който се стреми към истината и е решен да постигне показването ѝ на всяка цена, дори с риск за живота си.

– Моля Ви – притисна папката до гърдите си докторът, – не това е целта ми. Моята цел също е истината – но по отношение на Вашето здраве. Аз трябва да знам тази истина и единственият начин е да Ви задавам въпроси, които, уверявам Ви, са в голяма степен стандартни.

– О.К. Не е ли достатъчно?

– Само още един-два. Казахте, че се усещате като малък човек. Това трайно чувство ли е, или се породи след задържането ви?

– Отново манипулирате. Разберете, ще престана да отговарям.

– Но аз ви цитирах.

– Манипулативно. Каквото и да отговоря, попадам в капана на вашата теза за комплекс за малоценност. Но все пак слушайте и по-добре записвайте: твърдението ми, че съм сравнително малък човек е само и единствено в контекста на социалната парадигма, в структурата на общественото устройство, за което аз съм малък, непълноценен и следователно лесен за ролята на жертвен

агнец. В професионален, в интелектуален, в личен план, аз съм на добро ниво, бих казал, дори над средното. Казвам това не защото страдам от мания за величие или от комплекс за малоценност, или от синдрома на недооценяване. Бихте могли да говорите с клиентите ми, включително в САЩ, откъдето ще научите къде точно съм поставен и как. Имате ли други въпроси?

– Приключвам. Може би последен въпрос. Мислили ли сте за самоубийство?

– Хахахахаха – разсмях се гръмогласно аз. – Ама Вие сте много упорит човек! Браво! Е, ще Ви отговоря – и това ще бъде последният ми отговор и изобщо последните думи преди да получа резултат във връзка с отвлечането. Никога не съм мислил да се самоубивам, но като всеки нормален и интелигентен човек, съм мислил за смъртта, включително за моята собствена. Най-вече в настоящия момент. По обясними причини. Обичам живота. Но съм готов да го жертвам в името на истината.

– Благодаря. – докторът записа още нещо в папката си. След което се обърна към дознателя. – Е, аз приключих. Колеги? Някакви въпроси към г-н Златев?

8.

– Как сте тази сутрин? – питаше ме докторът, надвесен над мен, въпреки че беше убеден, че отговорът ми ще бъде мълчание. – Вече минаха осем дни. Около седмия ден се очаква криза. Мога ли да ви взема кръв? Протегнах ръката си и той заби поредната си игла. Причерня ми, но знаех че и това ще отmine. Така беше от

снощи.

– Знаете ли, че вече сте сензацията на родината? – опитваше се да ме разсее той. Гласът му идваше сякаш от пещера, приглушен и дълбок. Чувате ли ме? – Отворих очи за да потвърдя. – Всички говорят само за Вас. И трябва да Ви уверя, Ви подкрепят. Особено е драматично положението в прокуратурата. Главният прокурор дава пресконференции по два пъти на ден. А не ме питайте какво се случва с мен – под постоянна обсада съм от журналисти. Покрай Вас станах популярен.

Усмихнах се. Беше симпатичен, млад лекар, специално докаран от “Пирогов” – клиника, която винаги съм уважавал. Там няма и не може да има некадърни и безотговорни доктори без отношение към професията си. Заради напрегнатото ежедневие и стрес могат да се задържат само отдадени на дълга си да помагат. Трябваше ми доста време докато извоювам специалист именно от там, след като бях отказвал лекарска помощ от болницата на МВР. Лекарят продължи:

– От вчера се забелязва повишаване на ацетона в кръвта. Съветвам Ви да пиете повече вода. За да се дезинтоксикирате... доколкото е възможно, разбира се.

– Имам добри новини за Вас – каза той на другия ден. – Ацетонът се задържа на едно ниво. Засега организмите Ви са незасегнати, тъй като имате сериозни запаси от подкожна мазнина. Организмът Ви до момента се справя блестящо.

– Вече е двадесетият ден – чух гласа му пак. Времето отдавна не течеше праволинейно, беше изкривено

и понякога ми се струваше, че са минали два дни, друг път тридесет. Добре беше, че ме информира. – Настоях пред прокурора да бъдете преместен в болницата. – Отворих бавно очи и го погледнах. – За Ваше добро е. Всеки момент ще навлезете в опасната фаза, когато ще трябва да се борим за живота Ви... а тук няма условия.

Поклатих отрицателно глава и заспах.

Отдавна не бях в полицията, след изтичането на 24 часовото полицейско задържане последва прокурорско разпореждане за още 72 часа и накрая – съдебна заповед. Преместиха ме в следствения арест и това беше добре, тъй като комфортът в кафеза на МВР беше свършил – след като обявих гладна стачка, килията се напълни с други задържани, една вечер имаше цели пет, очевидни бандити... Тук бях сам и не съжалявах.

В началото освен лекаря, разследващия прокурор и Петьо, моя съученик-адвокат, други почти не ме посещаваха. Една вечер обаче дойде водещият на сутрешен блок от най-популярната частна телевизия и ме снимаха; още на другия ден, очевидно след раздухването на скандала, се изсипаха и други, цяла сюррия, имаше репортери от печата. След като крещяха известно време въпросите си, повярваха на Петьо, че няма да говоря и замълчаха. След забрана под давлением на лекаря, с оглед на прогресиращото ми изтощение, трайно изчезнаха от стаята, предполагам, по други сензационни събития. Продължи да ме посещава Петьо, веднъж на ден, съвсем за кратко, за да може да дава изявления пред репортерите и да разширява вече огромната си популярност. Разказваше

ми накратко новостите при разследването, които липсваха, както и нарастващото смущение, преливащо в страх у ръководството на прокуратурата от ужасния отзвук на евентуалния летален изход на моя протест. Прикриваше пред мен радостта си от така неочаквания златен шанс да попадне пред обективите на камерите; издаваше го само блясъкът на разширените му от възбуда зеници.

Интересно нещо е гладуването. Противно на очакванията ми, след двадесет и втория ден някак укрепнах и дори започнах да ставам от леглото. Разбира се, краката ми трепереха и ми се виеше свят, но същевременно бях получил нещо като просветление. Мисълта ми се избистри и мозъкът ми работеше като компютър, с лекота извиквах образи и спомени, можех дори мислено да разказвам цели книги, които бях чел през годините. Лекарят ме предупреди, че това е началото на края – т.е. на необратимите процеси на увреждане и че ако искам да спра, точно сега е моментът.

И тогава спечелих първата си победа: обвиненията срещу мен бяха свалени. Стана същия ден, в два следобед. Петьо, с възможно най-радостната си физиономия, влезе при мен и ми съобщи, че съм свободен, поради липсата на доказателства за извършено престъпление. Не можах да не се изсмея на глас.

– Свободен си – каза той. – Можеш да си вървиш къщи. Ще продължиш ли стачката? – Последното беше казано със зле прикрито безразличие; говедото се надяваше безплатната и така безценна за него реклама да продължи. Зарадвах го, като кимнах положително.

– Правилно! Та ти си поставил условия, откъдето къде ще се отказваш от тях! Хм. Предполагам, че ще продължиш да имаш нужда от мен, нали? Благодаря ти за доверието. Ще го правя без хонорар! Все пак, съветвам те да помислиш дали да не се откажеш, защото играта става опасна за теб, приятелю.

Усмихнах се, станах от леглото и... припаднах.

Дойдох в съзнание в болнична стая, както правилно бях предположил, в “Пирогов”. Населявах я само аз, но в мига на освестяването си не бях сам. Освен докторът, там бяха Петьо, униформен полицаи и някакъв цивилен. Всички ме гледаха изпитателно в очите, отново ме досмеша. Почувствах, че във вените ми има абокат и поне-чих да го изтръгна.

– Не се безпокой, не е глюкоза – изкряка Петьо.– Настоях да не го правят, дори подписах декларация, че изпълнявам твоето желание. Поех голям риск заради теб, но нали така искаше? Никаква храна!

Кимнах. Брей, това момче го чака голямо бъдеще! Цивилният излезе с изопнато лице. Всъщност то си беше такова и преди това.

Още на другия ден поотделно в болницата дойдоха министърът на вътрешните работи, главният секретар и градският прокурор, смирени и любезни – всеки ме убеждаваше как упорито работят по случая. На следващия ден – също. И на по-следващия. Посещенията завършваха с внимателния въпрос дали вече не е време да прекратя стачката, на който аз отвърщах с отрицателно завъртане на глава и свиване на устни. Въздъхваха и си отиваха.

Отново се появиха различни представители на медиите, по двама на ден; въпреки инструкцията да не го правят, някои ми задаваха въпроси, на които, естествено, не получавах отговори. Отпадах все повече и в един момент си помислих, че май наистина ще умра, тъй като с Гергана Николова се е случило непоправимото.

Така дойде тридесетият ден от началото на гладната стачка, а с него и развързката на настоящата история.

9.

Всичко започна сутринта, малко след осем, преди да бъде посетен от лекаря, който винаги идваше точно в осем и половина. Беше Петьо – облечен с най-скъпия си тъмен костюм, подстриган и лъснат като врана; почти подхвърчаше.

– Сензация! Ти успя!

Погледнах го с любопитство, доколкото ми бе останало.

– Представи си, снощи са намерили Гергана Николова в откраднат автомобил близо да разклона за Бистрица до Околовръстното шосе. Обадили са се на полицията от мобилен телефон с купена карта... Не се безпокой, жива и здрава е, бих казал в блестящо здраве! И, забележи, като капак на всичко – дръж се да не паднеш – някой е засадил твоето борче на същото място в двора, откъдето беше изровено. Зелено като... ряпа, сякаш никога не е било изравяно. Цяло чудо! Не е ли невероятно! Остава само една мистерия, всъщност няколко въпросителни – дали баща ѝ е платил откуп или властта е

намерила лостове да притисне изнудвачите... или те са се стреснали от раздухания заради гладната ти стачка случай, който стана едва ли не политически? Ей, как си...

Бях изгубил отново съзнание; опомних се в реанимацията със системи в ръцете и целия оплетен в жици. Погледнах нагоре към банките и прочетох, че това е глюкоза. Бях сам и, доколкото можах, с рязко движение извадих системата. Дотичаха сестри и лекари и настана суматоха. Влезе и Петьо, с вестник в ръка.

– Оставете го – каза авторитетно той. – Моят упълномощител иска да се увери, че освобождаването на момичето е истина. – Внимателно отвори вестника и го постави пред очите ми. Огромното заглавие с черни дебели букви потвърждаваше думите му.

– Добре – казах със слаб и съвършено чужд глас.
– Можете да поставите системите отново.

Докато вършеха работата си, Петьо просто пърхаше.

– Ти победи, стари приятелю! Поздравления за куража! Бях се притеснил за теб, да го знаеш!... Между другото, въпросната Гергана иска да говори с теб. Казах ѝ, че си изтощен, но ако искаш...

– Нека да не е сега – казах с мъка. – Предай ѝ много поздрави.

– Разбира се! Като те гледам и слушам, наистина не е добра идея да говориш с когото и да било.

– Правилно! – натърти сестрата, която възстановяваше системата с иглите. – Мисля, че Вашето място не е тук.

– Когато се възстановиш поне малко от малко, ще ти дойда на свиждане. Чао-чао! И бързо да се оправиш. Искаш ли вестника? Е, твоя воля, оставям го на масичката.

– Вземи го.

– Добре, добре-е-е – изблея съгласяващо се Петьо и излезе. Въздъгнах с облекчение. И веднага заспах.

10.

След двадесет дни ме изписаха. Бях укрепнал достатъчно и, въпреки че ядох само по малко супа, се чувствах учудващо добре. Благодарих на доктора, който се беше грижил за мен още в ареста и с когото бяхме станали приятели, и излязох навън. Журналистите ме очакваха, разбира се, и ми се нахвърлиха, но аз останах невъзмутим и успях да се добера до таксито без да кажа нито дума. След това извадих новия мобилен телефон от джоба си и набрах номера на Гергана Николова – и двата дадени ми от Петьо.

– Да? – чух дълбок глас отсреща.

– Обажда се... – казах името си.

– Ти ли си?! – Гласът ѝ беше пълен с изненада. – Вече си мислех, че никога няма да ми се обадиш!

– Току-що ме изписаха от болницата.

– Много искам да те видя! Откъде да те взема?

– С такси съм. Просто кажете къде да дойда.

– Защо не дойдеш в моя апартамент? Имам две кучета и журналистите не смеят да припарят. Адресът е... На третия етаж, апартамент пет. Сградата е нова.

Усмяхнах се. Беше съвсем близо до нас.
– Добре. След половин час съм при вас.

Всъщност, пристигнахме след двадесет минути. Понечих да платя на таксиджията, но той категорично отказа:

– За теб е безплатно – засмя се мъжът. – Поне се намери един, дето им натри носовете на тия свини.

Благодарих му и слязох. Нямаше журналисти. Отключих входната врата на кооперацията, в която живеех и ме лъхна познатата миризма на неведнъж наводнявано мазе. Влязох в моето жилище. На пръв поглед всичко си беше както го бях го оставил. Не: две от папките с надпис съответно “В проект” и “Изпълнени”, бяха с разменени места. Нямах време да проверявам повече. Взех от банята една кофа и я напълних с вода, след което излязох и се отправих към вътрешния двор. Задната врата не беше заключена.

Борчето беше там, свежо и първично, сега не изглеждаше самотно. Приближих се до него и внимателно го заполивах. Чух как засушената почва тихо съска. Върнах се и напълних още една кофа с вода. Вече поливах по-бавно, защото водата попиваше по-трудно. Върнах се, оставих кофата, заключих вратата на апартамента, излязох и направих същото с входната. Поех нагоре по улицата, като се надявах, че няма да ме срещне някой съсед или, още по-лошо, журналист. Имах късмет.

Вратата на сградата на Гергана Николова не беше заключена и влязох. Качих се на третия етаж. Надписът

“Апартамент № 5” се мъдреше над яка, блиндирана, кафява врата. Натиснах бутона на звънеца. Вместо звън се чу лай, след него стъпки и глас, който вече познавах, им се скара. После вратата се отвори. Беше тя.

Гледахме се няколко секунди. Тя се усмихна. Останах поразен от красотата ѝ, много повече отколкото в деня, когато започна всичко.

– Колко си блед... миличкият.

– Заради кучетата. Страх ме е. Хапят ли?

Без да каже нищо повече, тя се хвърли на врата ми. Прегърна ме толкова силно, че за малко щях да изгубя съзнание. Шегувам се, разбира се. Прегърнах я и аз – също силно, но и нежно, както се прегръща жена. Зад някаква врата кучетата се деряха бясно.

Знаете как е. Понякога са достатъчни няколко изречения, за да почувстваш пропастта между теб и една жена, пък била тя и много красива. Не бих искал да изпадам в подробности, само ще кажа, че беше просто невъзможно да се получи. Поне не между мен и нея.

Когато си тръгнах, валеше дъжд.

Преди това, горе в апартаментата на третия етаж, беше топло, бях забравил, че вече е ноември.

Но това вече го разказах.